

észnél.
ciója lesz
esti kritika
ogy ez a
pályáján.
s kedvvel
tűttese.

ágának éne-
llított hely-

terkő (Lea-
szszal, Ren-

Drága kiesel
r. Neményi,
en. Sorozat-

t 19 sz. A.

. Nspibérlet

tét betöltő
avárótt még
Ezenkívül:
aszay Vilma
szám. Soro-

Kolozsvár-
Medgyaszay
Ujdonság,
— Uj ma-
A. Sorozat-

ség. Először
gujabb vig-
remiéreberlet

ny. (Negy-
helyárakkal.
ével. Beve-
éselő. Soro-

uksí. (Ope-
lilivel Napi
)
buki. (Bár-
szszal, So-

(Kirácsenyi,
t helyárak.

sainésza St.
A. Sorozat-

(Jubiláris
nel, Tolnay-
zet 126.)
et. Sorozat-

saját ér-

rek

ivatosabb

et

Iskolai
Üzletek:
25. a fő-
l. Regele
a.

kerkesztőség és ki-
adóhivatal:

1926. Kolozsvár, St. Baron
2. 799 (Brassai-utca) 18

Telefon:
227, 228 és 1047

Magyar nyelvű
és a vidéken is is
Bukarestben

szabó Róbert
Bukarest
Diszkrét 2. II.

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
készenléti díjdrágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — —

1926 november 2 Kedd

Kolozsvár * (X. évfolyam) * 246. szám

5687 Chesván 25

PERFA
Mindennemű optikai
látványok
betegápolási
cikkek
negyraktára.
Lázmérő
a legolcsóbb ár-
ban kapható.
„OPTICA”
Strada Universității No 1. Cluj

A király ugra megkezdte
audenciáit

Orvosi bulletin Öfelsége állapotáról

Bucuresti-Bukarest, november 1. Az uralkodó, amint azt az Uj Kelet már jelentette, egyidőre felfüggesztette audienciáit. Az udvari minisztérium hivatalos kommunikéja szerint Öfelsége orvosi tanácsaira szüntette meg audienciáit. A tegnapi kiadott hivatalos bulletin szerint az uralkodó egészségi állapota örvendetesen javult. A király ma Szinajából Bukarestbe érkezett és ünnepi kihallgatáson fogadta Albánia romániai meghatalmazott miniszterét. Holnap az új német követet fogadja ünnepélyes audiencián az uralkodó. Az uralkodó egészségi állapotáról egyébként Hiotu udvari miniszter a következő hivatalos orvosi bulletin adta ki: Az uralkodó egészségi állapota azonban javulófélben van. Peleskastély október 30. Dr. Romalo, dr. Manulea, Hiotu miniszter.

Cáfolják a szovjet bécsi konferen-
olójának híreit

Páris, november 1. A párisi szovjetkövet-
ség cáfolja azt az angol forrásból eredő
hírt, amely szerint a szovjetek Bécsben konfe-
renciát terveznek a nemzetközi adósságok ren-
dezésére.

Készül a trónbeszéd

Bucuresti-Bukarest, november 1. Lapjelen-
tések szerint Averescu tábornok a parlament
újabb megnyitása alkalmából elmondandó trón-
beszéd megkeresésén dolgozik. A trónbeszéd-
et szombaton felolvasza a minisztertanács előtt,
majd bemutatja az uralkodóhoz „próbálás” vé-
gett. A lapok szerint a trónbeszéd jelentős
része külpolitikai kérdéseknek van szentelve,
azonkívül jelzi az őszi ülészak folyamán be-
nyújtandó törvényjavaslatokat.

Nem módosítják a vasárnapi mun-
kaszünetről szóló törvényt

Bukarest, november 1. Egyes lapok olyan
értelmű híreket közöltek, amelyek szerint a
munkügyi minisztérium rendeleteket adott,
vagy szándékozik adni a vasárnapi munkaszü-
neti törvény módosítására. Illetékes helyen fel-
hatalmazták a Rador távirati irodát ezeknek a
híreknek a megcáfolására. A munkügyi mi-
nisztérium a törvény alkalmazásának módosítá-
sára semmilyen rendelkezést nem adott.

Zombolyán fogadják az olasz
misszió tagjait

Bukarest, november 1. Ma este udvari vo-
nat indul Zombolyára az olasz misszió fogad-
tatására. A kormány nevében Coanda tábornok,
a külügyminisztérium nevében Zamfirescu kö-
vetesi titkár fogadják az olasz küldöttséget,
míg az Udvard Manul tábornok és Coslinescu
ezredes képviselik.

A marxista dogma ellen

A legújabb Wells-könyv margójára

A véget érni nem akaró bányászstrájk által
felidézett szociális feszültség közepette is, mely
Anglia polgári társadalmának lelkületét megüli,
szencióként hat az a könyv, mely nemrég
jelent meg az angol könyvpiacra „William
Clissold világa” címen. A könyvet H. G. Wells
írta, a legnagyobb élő angol író, akinek művé-
szete csaknem egyenes arányban áll egyre fej-
lődő forradalmiságával, — egy olyan különös
forradalmisággal, mely tud elfogulatlan lenni
önmagával szemben és a társadalmi erőfeszítések
izzó kohójában meg tudja látni az érc mellett
a salakot is.

Ez a könyv egészen felkavarja a nyugodt
angol kedélyeket, aminek a könyv még Wells-
nél is szokatlan merész hangján kívül az is
egyik oka, hogy személyük szerint vezzi éles
kritika alá az angol politikai élet vezérferfiát,
igly Macdonaldot, a munkáspárt vezérét, An-
glia volt miniszterelnökét is. A kritika nem
valami kedvező, mondhatnánk: epés és fölöttébb
feltűnő épen Wells részéről, aki magát intran-
zigens szocialistának vallja.

Am nemcsak Macdonald méretik meg és
találtatik könnyűnek a „William Clissoldvilá-
ga”-ban, hanem a szocializmus pápája: Marxot is,
akinek személyét és tanait szinte elkezeredett
vehemenciával támadja a nagy író. — Az első
meglepetés az, hogy a könyvben kereszttől
fejbeveri az embereket, lassan és halkán az a
gondolat derül fel bennünk, hogy ez a táma-
dás, ez a szigorú kritika tulajdonképpen egy
kedvező kortűnet, amelynek, ha vannak is el-
fogultságai, — mert vannak! — mégis azt je-
lentli, hogy a merev dogmák, az istenített téve-
dések tekintélye lejáróban van és újaink, cél-
jaink, jövődönk utjából egyre több és meré-
sebb géniusz űzi a ködöt.

Ha tehát Angliában, minden belső baj és
gazdasági válság ellenére is, Wells legújabb
könyve nagy port vert fel, ha a nyugodt ke-
délyek szokatlan hullámzába jöttek miatta, —
ugy ez nemcsak a könyv személyes élű táma-
dásainak tudható be, hanem annak a novum-
nak, annak a legújabb tradíciókat is kikezdő
merészségnek, mellyel Wells a marxista szocialista
dogmáknak hadat üzen.

Marx — állapítja meg Wells új könyve —
beteg volt, májbeteg, szenvedett. Valószínűleg
sokat is dohányzott, keveset járt a levegőn és
kerülte a testgyakorlatokat. Óriási szakállá épp
ugy megakadályozhatta ebben, mintha golyvás
lett volna. Főműve, a Kapital magán is viseli
Wells szerint ennek az életmódnak bűnyegét,
mert minden részben annyira újraemésztett,
átdolgozott, a mondatai annyira újrajítottak és
tulkörmöttek, hogy valósággal olvashatatlan. Wells
még egy egész sereg pittoreszk megjegyzéssel
egészíti ki Marx psychoanalitikai képét, aki
„igazi tudományos előkészületek nélkül, anél-
kül, hogy egy Darwinnak a realitással való
kapcsolatokat soha el nem vesztő tehetségével
lett volna megáldva, egy szép napon konkur-
ráli kérdett Proudhonnal abban, hogy Hegel-
nek legújabb intellektuális fogásait alkalmazza
a szocialista mozgalom elméleti megalapo-
zására.

Merész szavak, amelyeknek igazságaitól
azonban feltétlenül le kell vonni azt a para-
doxonra való hajlamosságot, mely Anglia nagy
modern íróit — Oscar Wilde-től kezdve egész
Chestertonig — jellemzi. Külsőséges vonások-

Vágja ki a második olda-
lon elhelyezett
szelvényt és vásároljon vele.

ból nem lehet valakinek belső értékeire követ-
késztetni; abszolút igazságoknak hitt, vagy vélt
tanokat nem szabad a regényíró szatirikus
hangulati beállítottságával megbírálni, mert ez
végső eredményben nem kedvez az objektivitásnak.

E cikk célja nem lehet Marx tanainak meg-
védelmezése, vagy tévedéseinek megállapítása.
A publicisztika szempontjából bennünket első-
sorban maga a jelenség, magának a jelenségnek
aktuálitása érdekel, az a hatás, melyet Wells
hatalmas népszerűsége folytán a könyv meg-
állapításai a kortársakra tehetnek.

Ebből a szempontból ítélve meg a könyv
tartalmát és hangját, elsősorban arra kell rá-
mutatnunk, hogy szemben minden előző kö-
nyvekkel, melyek egy-egy tévedést, egy-egy dog-
mát évszázadokon keresztül tudtak sértetlenül
konzerválni, korunkban nincs többé lehetőség
ennek a megmerevedésnek, ennek a zárt világ-
szemléletnek. Es a kor, melyre annyira kigyó-
békát kiáltanak, melyet szobatudósok és vérha-
jos költők a kimerültség és meddőség korza-
kának szeretnek feltűntetni, minden más ko-
rohnál lendületezbben és erőteljesebben termeli
ki a friss levegőáramlást hozó eszméket, roha-
mozza meg a régi eszmék gátakat és igyekszik
veszedelmes elfogultságok barrikádjait szét-
rombolni.

Bizonyos, hogy a tudományos szocializmus
mely Marx nevéhez fűződik, napjainkban már
csaknem ugyanolyan igényrel lépett fel, mint
a pápaság csalhatalmaságáról szóló tan és min-
den ténybeli abszurditás ellenére is, szinte terro-
risztikusan kényszerítette szocialista érzésű gon-
dolkodókra is a maga dogmáit.

Wells, akinek munkássága épen a szocializ-
mus szempontjából felmérhetetlen, ez alól a
lelki deszpotizmus alól akarta felszabadítani
magát és embertársait, amikor merészen ki-
mondta, hogy Marx sem csalhatalatlan. És igaza
van: csalhatalatlan egyedül csak az élet lehet,
érzéseinknek, vágyainknak, törekvéseinknek ez
a hatalmas dinamója, melynek elektromos ki-
süléseiben és motorikus ereje által haladunk
előre ismeretlen, de mindenesetre a mainál fej-
lettebb korszak felé.

Wells van olyan eredeti és szabad szellem,
hogy a maga megállapításait és igazságait sem
tartja csalhatalatlanoknak. Valószínű, hogy épp
ezért azt is érzi, hogy a „William Clissold vilá-
ga” című könyvében felsorolt kritikai szem-
pontjai nem teljes egészében hely állók. Mert
azt még sem lehet letagadni, hogy az egész
világot behálózó szakszervezeti mozgalom,
mely egy csomó értékes szelleműs fedhetlen
jellemű politikust és államférfit adott a vi-
lágnak, mely hatalmas szociálpolitikai intéz-
ményeket hívott életre, mégis a marxista szocializ-
mus talajából nőtt ki és hódította meg magá-
nak az indifferens, vagy egyenesen a saját tár-
sadalmi osztályuk erkölcsiével és korlátoltságai-
val szembehelyezkedő lelkeket. A marxista dogma
legfőbb tévedése az volt, — s ez ellen vonul
fel teljes szellemi vértézzel Wells, — hogy
az emberi haladás motorikus erejeként egyedül
a materialista világszemlélet jelölte meg, ho-
latt ő maga is iskolapéldája volt az idealista
lelkessédeknek és romantikus álmodozóknak.

Valóban: csak az idealista és materialista
világtörekvések harmóniájából születethik meg
a jövőndő társadalmak, az a dogmanélküli élet-
forma, mely a felszabadult és anyagi bilincsei-
től megfosztott tömegekben teljes kifejléshez
segíti a ma — éppen anyagiak miatt — teljes
kifejléshez nem jutó egyéniséget.

Bizonyos, hogy Wells könyve nemcsak An-
gliában hozta forrongásba a lelkeket, hanem

EZT A SZERLVÉNYT A LAP BELSE-
JEBEN FELSOROLT KÉREKEDŐK

LEI 5 LEI

ÖSSZEG
PÉNZFIZE
KÉSZPÉNZFIZÉ
LEKAIK KÉSZPÉNZFIZÉ
TES GYANÁNT FOGA DJÁK EL

És a szerlvény érvényes dec. 10-ig

mindenütt, s hova ejjut, forradalmat fog elő-
idézni. Egy nagy szellemi lidérenyomás alól
való felszabadulás járhat a nyomában, szeren-
csés tisztulási folyamat, mely egy eszméjéj
kombattánsat sorakoztathat fel az eddig mumus-

Népszövetségi megbizottal tárgyal a kormány az ország pénzügyi szanálásáról

Ausztria mintájára, esetleg népszövetségi kölcsönrel tervezik a lej stabilizálását. Salter Arter Ausztria szanálási tervének elkészítője Bukaresibe érkezik

(Bucuresti Bukarest, október 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A terőszak ígérkező lejjavulás leha-
tővé teszi, hogy a kormány komolyan foglalkozzék az ország gazdasági szanálásával. Evvel az Averescu kormány gazdaságpolitikájának új periódusához ér-
kezett Bsvatott helyen egy tudják, hogy a szanál-
ást Magyarország és Ausztria mintájára fogják végrehajtani, vagyis egy megfelelő külföldi kölcsön alapján végleg stabilizálják a lejt, míltal egy foko-
zatos normalizálás volna elérhető nem csak a pénz-
pírcsón, hanem a gazdasági élet minden ágazatában.
A szanálás tervének és részleteinek megállapí-
tására a kormány meghívására november 3 án Bukarestbe érkezik Salter Arter, a Népszövetség pénzügyi igazgatója, akinek tervei alapján hajtották végre annak idején Ausztria szanálását is.

nak tartott szocialista mozgalom bástyái mögé.
Mert ne felejtjük el, hogy a könyv ma már hatalmasabb a szószéknél is. A könyv hatása maradandóbb, mint az elröppenő szóé, különösen az olyan könyvé, mely korszerű eszleket mozgó eszméket a szányaló szellem és a művészi elhietés szuggesztívójával tár olvasói elé.
A dogmák alapjábanvéve a hit ellen valók, mert konok merevségükkel mintegy tagadják az új lehetőségeket, az új fejlődési fokozatokat. Kísérjék a lelkesedést, ami a hit legfőbb kritériuma és minden művészet forrása Wells hívó, mert művész, hívó, mert szigorúsága és kritizmusai lelkesedéséből fakad. És a jövődőt lelkesedők, hívők alakítják.
Hívők, akik — mint Wells is — hirdetik, hogy a buzaság, konokság, tudatlanság, műveltség uralma nem örökkévaló, hogy a civilizáció, — amely a kultúrak végső foká, — egy másodíké fokozat új, terebélyes kultúrak eredményévé lesz.
Salamon László

Mint ismeretes, mintegy két hónappal ezelőtt, ugyancsak a kormány meghívására, Bukarestben járt Zimmermann, Ausztria népszövetségi főbiztos is, de az akkori idő a lej labilis helyzete miatt még nem volt megfelelő a szanálás tervének fixrozására és így a főbiztos és a kormány közötti tárgyalások csupán arra szorítkoztak, hogy az alapelveket alapítsák meg.
Salter romániai tartózkodása elé feszült érdek-
lődséssel tekintenek nemcsak a belföld, hanem a külföld pénzkörei is. Nem tartják kizártnak, hogy a Romániának nyújtandó kölcsön a Népszövetség garanciával szerzik meg előreláthatólag Amerikában, ahol az utóbbi időben fokozottabb érdeklődés nyilvánul meg Románia iránt.

A zsidók a kisebbségi küzdelem frontján

(Berlin, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A berlini cionista szervezet meghívására október 25 én Leo Motzkin nagyszámú közönség előtt előadást tartott a kisebbségi kérdéstről a nemzetközi politikával kapcsolatban és főleg azokról a benyomásokról, amelyeket a Genfben megtartott kisebbségi kongresszus folyamán szerzett és amely kongresszuson tudvalevőleg Motzkin a zsidó kisebbségi csoport vezetője volt. A berlini cionista szervezet elnöke dr. Alfred Apfel mindenképp rámutatott arra, hogy a cionista mozgalom idejében felismerte a nemzeti kisebbségek problémájának fontosságát és ezt dokumentálta is akkor, amikor a nevezetes koppenhágai manifesztumában az összes népkisebbségek jogainak teljes elismerését követelte. Motzkin himogasló és általánosan elismert jelentőségű közreműködése a második genfi kisebbségi kongresszuson, amely a közelmultban zajlott le, a legigazabb zsidó tradíciókba és a mi felfogásunk szerint a legigazabb zsidó politikába kapcsolódott be azáltal, hogy a maguk nemzeti követelményeit az általános érvényű emberi gondolatokkal hozta összhangba.
Előadásában Motzkin a párisi zsidó delegáció munkájának ismertetéséből indult ki, amely testület a számos egyéb delegációk közül az egyetlen volt, amely az általános kisebbségi követelményeket proklamálta, míg a többiek részére abban az időben csak a területiális szabadság nagy követelménye volt az egyetlen cél. A nemzeti fejlődés jogának hívásával szemben a legkülönbözőbb akadályok merültek fel: elsősorban a szuverenitás fogalma, amely hosszú ideig minden, még barátságos beavatkozást is lehetetlenné tett, továbbá a történelmi materializmus teóriája, amely oka volt annak, hogy szocialista és demokratikus körökben a nemzeti eszmét szükségszerűen a reakciós törekvésekkel azonosították. Csak az osztrák szocialdemokrata párt 1899 ben megtartott brünni országos konferenciája hozott fordulatot ebben a felfogásban. A vilgháboru folyamata alatt a nemzeti eszme jelentőségét mindkét oldalról fölismerék.
A nemzeti eszme problémájának megoldására

irányuló javaslatot többnyire azt célozták, hogy minden zárt tömegben élő nemzetnek külön államot biztosítsanak. De csakhamar bebizonyosodott, hogy bármilyen igyekezettel is vonják meg az országhatárokat, az egyes nemzetek töredékei még mindig idegen államokban fognak élni és hogy ezeknek a néptöredékeknek a legnagyobb igazságtalanságokat kell elszenvedniök a nemzeti élet terén, hacsak külön védelmi intézkedések nem történnek az érdekében. Éppen azért ma már köztudattá vált, hogy a nemzeti gondolatot nemzetközi eszközökkel kell szabályozni. A nagy nemzetközi szervezetek a kisebbségi kérdést helyzetek munkájuk középpontjába. A Népszövetség átvette a kisebbségek védelmét. E mellett azonban maguk a kisebbségek is egybe tömörültek és megteremtették az európai népkisebbségek kongresszusát, amelyen husznál több nemzeti kisebbség van képviselve. Ez a kongresszus tulajdonképpen az igazi népkongresszus, amelyen az összes elnyomottak egyetlen eszme alapján tömörülnek egybe. És talán egyuttal a legerősebb eszköz arra is, hogy minket zsidókat a többi népekkel mint egyenlőket az egyenlőkkel egyesítsen.
Az előadó a nagyszámú közönség hangos tetszésében a következő szavakkal fejezte be előadását:
Az autonómiának nagy eszméje az internacionális élet keretén belül az egész világot egybe fogja forrasztani a föld egyik végétől a másikig.
A hallgató-közönség között ott voltak többek között a német külügyi hivatal képviselője, továbbá pulkamentári képviselő, a hírközlés vezetősége és a nemzetközi cionista szervezet legkiválóbb egy niségi

Női gyapju mellény 357 lei. Gyermekek gyapju svetter 187 leitől, SIPOS-nál, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

Tiszta szívvel
Az alábbi rendkívül érdekes cikket Gaál Gábor, az emigrációban élő jelenű magyar esztéta írta az Uj Keletnek. A cikk jellemző fotográfiáját adja a háboru utáni magyar irodalom egy darabjának.

"Tiszta szívvel" a címe egy magyar versnek, mely a nyár folyamán jelent meg a budapesti "Nyugat" egyik számában, nem éppen a közlésre szánt versek helyén, hová a szerkesztő osztja be a verseket, hanem egy elméleti írásban. Az elméleti írás a versnek, főképp a mostanában unjak mondott szabad versek postikái értelmezésével foglalkozott és a cikkirő, Ignotus, a cikke végén amugy mellékezen idézte, bár tulajdonképpen kiesett az elmékedés eredeti keretéből s egy emlékeztet meg róla, mint egyéni szeretetének egy különös gyöngyéről, amely azonban a nagy versek megbecsülésére tarthat számot.

A Tiszta szívvel című versnek így tehát már van némi története. Előzőleg ugyanis a vers már járt a "Nyugat"-nál, a "Nyugat" szerkesztője azonban visszautasította s a vers szerzője, az alig 23 éves József Attila maga is megnyugodott a "Nyugat" szerkesztőjének itéletében. Ezért aztán a vers késiratban bujkált Bécsben, hová a pesti ügyészség jóvoltából versí deliktumért került a szerző. Itt fejezte fel a magyar vers egyik legkiválóbb hallgaja s juttatta tovább a vers megbecsülésének szeretetét Ignotus a "Nyugat" hátsóhája.
E sorok írójának ezek után alig lenne még szava a vers elő, ha a versek még soha ily szapora termelés-korában, nem tartaná szükségének külön igénybe venni a sok mai vers fáradt olvasójának fokozottabb figyelmét.

A szerző tiszta magyarfajtájú gyerekmber még. Valamelyik szegedi tanáról indult s mint a legtöbb mai magyar husz éves, egy felesleges éretteégi bizonyítvánnyal a még feleslegesebb intellektueli pályára lépett tanárnak, sok magyar daltermő szív e menedék ösvényére. Az év. k nem a forradalmak utáni magyar évek lettek volna, ha József Attila megmarad a szokványos filozoféri sors obligát egyenességét közt. A daltermő szív s a szív tiszta ösztönösségei csakhamar kibillentették a rend épült kertjeiből s a szív ösztönösségeit oly rugalmasan tápláló nyomor a versírásból való megélés tökéletesen száraz kenyerére vitték. Így történt aztán, hogy József Attila filozoféri életében több vers lett és van, mint studium és így több ritmus is, mint kenyér.

A nyomor a legritkább esetben műzágéje az ártatlanságnak s József Attila becsületére válik, hogy tiszta szemmel és tiszta szívvel állotta az utolsó évek gazdasági és politikai poklainak nem minden tehetőes emberben hasonló erkölcsi érzületet kialakító napjait.

Az idézendő versben, mint az olvasó látni fogja, József Attila képezte annak az öszetett rejélynek a legpregnansabb versí frázisát, amiről minden gazdaságilag és politikailag heves mozgásu korban tulajdonképpen szó van és szó volt. József Attila nem adta el a 20 esztendejét, se a valóság, se a tudati tartalmak szférájában. Ezért került aztán Bécsbe a legnagyobb magyar nyomorok a legnagyobb magyar városába s sodródott innen tovább Párisba, részben tanulni, részben tetelni nyugat-
tal. Nem tartom kizártnak, hogy József Attila ma a Szajca egyik hidja alatt lakik, egyéb lakás híján s azt is valószínűnek tartom, hogy összes filozoféri hajlandóságai dacára is nem franciául tanul, hanem 10—15 verset ír naponra, azaz kiméle lentli sokat és kikerülhetetlen rosszakat is. Eddigi termelésének a Tiszta szívvel az egyetlen kiemelkedő orma s az is elképzelhető, hogy az utolsó s végül is kikerkedő lez. E pár sor, illetve szó azonban kell, hogy róla szóljon, az idézendő vers hátteréről, a szerzőről, kiben igaz és vállalni kellett nyugtalan-

Kedd, 1926 nov...
égők természet...
szegénylegények...
természetes elzánt...
minden-cifrázás...
szerűbb hurokon...
legényes az ájtatos...
is más áhítatában.
A csarda rika...
psztárak s a sírv...
dokon keresztül...
világa is teljesen...
el még s a magyar...
melyeknek azonban...
formákba való beb...
magyar Által...
vadon és vakmerő...
ség ide is szétes...
destillálta az egyk...
s jatos érzésvilágn...
egy színen mezo...
gedésig a lóópás...
A népi roma...
legényes banat...
omlotti be teljes...
érzelem fergetege...
ság tudati kísérete...
történelem nagy...
és újból felsz...
mezők számos j...
lépő s ezokat sz...
atmoszférája ére...
Attilában egy...
Atilla érzékeny...
kőirőtte dallá...
széle kikerülhet...
nyugtalanossá...
esetforru, ez...
A versek szü...
talan, ám a nagy...
egy biztos történe...
áll, egyéni és tár...
tiszta jelzései...
mely a nagy mag...
egy igaz virágot...
oldalakat irbatna...
irodalom történet...
be (az irodalom...
ténete!) itt szon...
vegye minden ele...
A nyers verse...
jének, síró heged...
magyar népdal-fra...
st és újjászül...
sz egyszerű szav...
ama felfoghatatlan...
szántság helykrs...
melődjében zen...
lelkiismeret vall...
akkordjaiban, ma...
Vegyen az ok...
ber és egy k...
lomból; egy az i...
lomés és vallom...
világ; egy nagy...
gazok végtelen...
Nincs...
Se is...
Se b...
Se cs...
Harm...
Se so...
Husz...
Husz...
Hogy...
Hát...
Tiszt...
Ha k...
Elfog...
Áldo...
S ha...
Györ...
* Orvosi hí...
delőjét Calea R...
(Büán-ház, I. eme...
Rendel tőd- és b...
— A kolozs...
A kolozsvári iz...
szerdán d. u...
Gyermekekoth...
főképen a leány...
vezési ügyeivel...
kéri az egyleti...
számosabban jel...
kal a 100 Lei

Ki akar szép lenni? Szeples leányok, májfoltes asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesztek, ha Maria szeplo krém-et használotok. Hatásáért felelős! Fehéit Ártalmatlan, **Ára 30 L.**
Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg. Kures, Albina-páota, 8 téglényél díjmentes postai székülés.
Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wolfek és Weisz drogueria. Oradlea-Mare: Apollo drogueria

ny 357 lei. pju svetter -nál, Cluj, mand 8.

ovel

ül érdekes cikket migrációban élő j-irta az Uj Kelet- fotográfiáját adja ar irodalom egy

magyar versnek, meg a budapesti n éppen a közlésre rkesztő osztja be a rásban. Az elméleti ában újnak mondott zésével foglalkozott égén amugy mellő- kiesett az elmélke- kezett meg róla, mint s gyönyörű, amely gbecsülésére tarthat

nek így tehát már gyanis a vers már lyugat" szerkesztője ers szerzője, az alig is megnyugodott a tében. Ezért aztán tben, hová a pesti eliktumért került a r vers egyik leg- ább a vers megbecsü- Nyugat" hátszájaira. alig lenne még szava oha ily szapora ter- szükségeinek külön fard: olvasójának

ju gyerekember még. ndult s mint a leg- ty felesleges érettségi legesebb intellektueli magyar dalteremtő sziv k nem a forradalmak a, ha József Attila zopteri sors obligát ő sziv s e sziv tiszta entették a rend épít geit oly rugalmasan való megélés tüklete- Igy történt aztán, életében több vers ily több ritmus is, esetben műzögéje az a becsületére válik, a szívével állotta az itikai poklainak nem hasonló erkölcsi érzé-

at az olvasó látni fogja, az őszentett rejélynek át, amiről minden gaz- ves mozgásu korban t volt. József Attila t, se a valóság, se a Ezért került aztán r nyomorek a leg- sodródott innen tovább zben telni nyugat- hogy József Attila ma kik, egyéb lakás híj an , hogy őszes filozoferti fraciálán tanul, ban m azaz kíméle lentül sokat is. Eddigi termelésének kiemelkedő orma s az s s végül is kkerse- vszó azonban kell, dő vers háttérétől, a lni kellett nyugtalan-

újított asszonyok, k szépek lesztek, ha pló crém-el tásáért felelőss i tlan, Ára 30 L. postai széküldés. Apollo drogeria

sógok természetszerűen involválják a bolygást s a szegénylegények természetében Villon óta oly természetes elszánt, betyári líraiságot, cigány módra, minden-cifrázás nélkül, tiszta szívvel a legegyszerűbb hurokon, melyeken az insédeágnak is legényes az ájtatossága, de a legényi duhajlásnak is imás tőbitában.

A csárda ritka intézménye ma már a magyar pusztának s a sírva vigadó szegénylegény száradokon keresztüli oly tipikus és gazdag élet és dalvilága is teljesen kivészett, illetve elfolytásokban él még s a magyar virtusok és haragok alján, melyeknek azonban már ritka a valódi művészi formákba való bebújásuk. Az európsíva szervezett magyar Általános Államgyógyászati és Orvosi Társaság ide is szétszórta ideológiája kispolgárvá desztillálta az egykori betyárok dalbó ködélyét, a s-játos érzésvilágnak azt a botát, melyben még egy színen meztartak a virágos, gyönyörűs gyengédség a lólopással és gyilkossággal.

A népi romantikának ez egykori, vészes, legényes banat és indulat bányája azonban mégsem omlott be teljesen s e bánya vész tipikus magyar érzelm fergetege ki-kibőr a világban s a való sáy tudati kíséreteiben, a művészetekben is. A történelem nagy e fővonalai az ősi hajlamokat újból és újból felszínre hozták. A közelmúlt magyar mezők számos jelensége s e jelenségek nyomata lépés azokat szimpátiával kísérő rgyomány ideológia atmoszférája ezért joggal szakította fel József Attilában egy egykori világ káprázatát József Attila érzékeny élet- és történelem-hallásában s köitette dslá az időben álló sugalmat, melynek szele kikerülhetlentül megcepta a távol mezők nyugtalanságaiak tovább gyűrűző mozgásaiban élő, esetlenül, ezer bszccal, ezer gonddal szemben állót.

A versek születése és élete mindig kiszámíthatatlan, ám a nagy versek születése és élete felett egy biztos történelmi szituáció piasztikus tisztasága áll, egyéni és társadalmi történelmi vonatkozásainak tiszta jelzései. József Attila e ritka verséről, mely a nagy magyar népi örökség ősi vészenától egy igaz virágot jelent, még e sorok írója is strú oldalakat írhatna s e sorok az utabtkori magyar irodalom történetének egy vezérfejezetét vezetnék be (ez irodalom mindig források és érzelmek története!) itt azonban az olvasó csak magát a verset vegye minden elemzés nélkül.

A nyers verset vig cimbalmánok, keserű kőg-jének, síró hegedő szavának minden zenével; a régi magyar népdal-frazeológia ez utólrhatatlan szituációt és ujjászületését; egy egyén és egy kor képt az egyszerű szavak tiszta kmondásában s a vers ama fölfoghatatlan dalbíróterét, mely a betyári el-szántság hetykeségét és vigalmos sorsosságát a fejta mellditjában zengeti ki, elhalálva az emberi lelkiismeret vallásos ábitatu és gyengédségű vég-akkordjaiban, magveszekedett buval és felnyyel.

Vegyen az olvasó egy verset, amely egy ember és egy kor a nyarakkor öt-hat év egy történelemből; egy az idő antennáiból vette egyetemés hal-lomás és vallomás és híradás; egy egész élet és világ; egy nagy vers és ritka találat, vers gíz-gazok végtelen magyar eszerjéseiből:

Nincsen apám se anyám
Se istenem se hazám
Se bölcsőm se szemfedőm
Se csókom se szeretőm.

Harmadnapja nem eszek
Se sokat se keveset
Huszesztendőm hatalom
Huszesztendőm eladom.

Hogyha nem kell senkinek
Hát az ördög vessz meg
Tiszta szívvvel betörök
Ha kell embert is ölök.

Elfognak és felkötnek
Áldott földem elföldnek
S halálhozó tü terem
Gyönyörű szép szívemen. (G. G.)

* Orvosi hír. Dr. Weisz Fajon orvos rend- d-lőjét Calea Regale Ferdinand 33. szám alá (Értékelés, I. emelet baloldali ajtó) helyezte át. Rendel tudó- és béltetegeknek délután 2-4.

— A kolozsvári zsidó nőegylet gyűlése. A kolozsvári izr. jótekonny nőegylet f. hó 3-án, szerdán d. u. 4 órákor fontos ülést tart a Gyermekotthonban (Cal. Victoriei 85 sz.), amely főképen a leányváház és az agmenház szervezési ügyeivel fog foglalkozni. Az elnökség kéri az egyleti tagokat, hogy az ülésen minél számosabban jelenjenek meg és hozzák magukkal a 100 Lei fentartási járulékot.

Rendkívüli hallgatóknak felveszik az egyetemekre az érettségiből bukott diákokat

Tanulmányozzák a baccalaureatus törvény módosítását

(Bucuresti-Bukarest, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásügyi miniszter az érettségiből bukott diákok kérését honorálva, ma rendeletet küldött valamennyi egyetem rektorát, amelyben megengedi, hogy az érettségiből bukott tanulókat rendkívüli hallgatóknak felvegyék az egyetemekre. A rendelet nem intézkedik arról, hogy ezek a rendkívüli hallgatók vizsgáshatnak-e és érettségi bizonyítvány utólagos bemutatása elenében beszámítják-e nekik az évet.

A közoktatásügyi minisztériumban bizottság tanulmányozza baccalaureatus törvény módosítását, amelyen jelentékeny egyhátséket fognak eszközölni. A bizottság minden egyes részletre kiterjedő programban fogja leszűzezni az új baccalaureatus-normáit, amelyeknek megállapításánál az az elv vezérelti a bizottságot, hogy az érettségi tárgyait főleg és elsősorban a nyolcadik osztályos év anyagából állítsák össze.

Katasztrófális tűz pusztított Brailában

Száz család lett hajléktalanná. Tízmillió lej a kár

(Bucuresti-Bukarest, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A regáti városokban az utóbb hónapokban egymást érik a katasztrófális tűzvészek. Tegnap éjjel Brailában pusztított a tűz. Éjjel 2 órákor tüdött ki a tűz, amely katasztrófális méreteket öltött. A tűzvész a Calarasi-utcában egy szalmakaraktárban ütött ki és a szél segítségével rohamosan és feltartóztatlanul terjedt tova. Rövidesen tüzet fogott a Leibovici pékműhely, ahol 5 vagon vékony kenyőfa volt beraktározva. A tűzoltók erőfeszítései hiábavalóknak bizonyultak, mert a tűz továbbterjedt és három egybeszögelő utca összes házeit és ingatlanait elpusztította. Csaknem száz család az utcára került. A tűz oly rohamosan terjedt és oly meglepetésszerűen jött, hogy az égő házakból alig tudtak valamit kimenteni. Végül a reggeli órákban sikerült a tüzes lokalizálni. A kár hozzávetőlegesen becsülések szerint meghaladja a tízmillió lejt. Mentési munkálatok közepette Nicu Nicolais tűzoltó súlyosan megsérült.

Miért lett öngyilkos Nagy János egri kanonok?

Az érseki udvar intrikái bergették halálba Nagy Jánost

(Budapest, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy János volt egri kanonok és képviselő már a temetőben nyugszik. Egerben azonban még mindig nem ült el az igazalom, amelyet ez a tragikus haláleset előidézett. A kanonok környezete még mindig kutatja az öngyilkosság okát és egyértelműleg az a vélemény alakult ki, hogy az öngyilkosnak a végső elkeseredés rda kezébe a fegyvert. Nagy János barátai azt állítják, hogy a kanonok ellenfelei az érseki udvarban sikerrel intrikáltak ellene. Nagy János nem tudta elviselni azokat a mellözéseket, amelyek az utóbbi években érték. Barátai azt állítják, hogy a kanonokot az érsekké való kinevezésnél ért mellözésen kívül még az is elkeserítette, mert az érseki udvarban ellenségeinek sikerült keresztülvinniük, hogy Nagy

Jánost elszólítsák a politikai szerepléstől. Fel-sőbb helyről tudtára adták, hogy a következő választáson nem szabad fellépnie, mert az érseki udvarban nem óhajtkák, hogy továbbra is képviselő maradjon. Egri Nagy János ezért nagyon el volt keseredve.

A legkomolyabb ellenfelének, aki az egész akciót rendezte, Subik Károlyt tartják. Subik Károly, aki az érseki irodai igazgatója, tanítványa volt Nagy Jánosnak, később pedig ellenfele lett. Tegnap az egyik ház falán plakátokat találtak, amelyek Subik Károlyt súlyos vádakkal illeték és őt okolják a kanonok öngyilkosságáért. A rendőrség bevezette a nyomozást, de a tettest, aki plakátokat kifüggesztette még nem sikerült megtalálni.

Ujabb merényletet követte el Mussolini ellen, de a duce sértetlen maradt

A merénylőt mástól perc alatt agyonverte a felháborodott tömeg

(Róma, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután öt órákor Bolognában ujabb merényletet kíséreltek meg Mussolini ellen, amelyből azonban az olasz diktátor szertal is sértetlenül került ki. Délután részt vett Mussolini egy tudományos kongresszuson, amelyet a város gimnáziumának dísztermében tartottak meg és öt óra előtt néhány perccel, al-hagyva a gimnázium épületét, az utvonalon csoportosult hatalmas tömegek leirhatatlan óvá-ciói közepette az állomás felé vette útját. Mí-dőn autója az Intepedenta Bulevarda elejére ért,

Mussolini egy szempillantásra sem vesztette el nyugodtságát és hidegvérét. Néhány percre megállította autóját, majd tovább hajtattott a tömeg egetverő ovációl és hurrázásai közepette, az állomásra hajtattott, ahol már várta őt családja. Az állomás perronja ujabb ovációk színhelye volt és Mussolini vonatja virágzóttól el-árasztva, futott ki a bolognai pályaudvarról.

Róma, november 1. A Mussolini elleni merényletről érkezett ujabb jelentések szerint, a merénylő látva, hogy golyója nem talált, meg-kísérelte revolverét másodszor is eladni, amiben azonban a közelálló fiasisták megakadályozták, kitéve kezéből a fegyvert. A merénylő holttestét a rendőrprefekturára szállították és megmotoszták.

egy körülbelül tizennyolc évesnek látszó, sápadt és sovány fiatalember revolverrel Mussolinire lött.

A golyó csak surolta a ducet, keresztülötte mellén levő Mauritian rendjelet, majd kiszakítva uniformisának egy darabját, a mellette helyet foglaló bolognai polgármester zakatgal-lőrjét furta át anélkül, hogy valamelyikükben is a legesekélyebb kárt okozta volna.

A lövés rajára nagy zűrzavar és fejtelenség támadt.

A merénylő fiatalember menekülni próbált, azonban a közelében állók rávetették magukat és a diszkordon egyik tisztje rálőtt a merénylőre, aki véresen bukott a földre. A tömeg a még életben levő fiatalembert botokkal ütötte, rugdalta, míg az kiszenvedett.

Kilétét és hovatartozását azonban nem sikerült megállapítani, mert semmilyen okmányt vagy írást nem találtak nála.

Testén számtalan rugás, sérülés és tizennyolc ökölcspás nyomát állapították meg az orvosok, akiknek szakértői véleménye szerint a merény-let elkövetésének pillanatától az ismeretlen és titokzatos fiatalember haláláig alig másfél perc telhetett el.

— A cluji német konzulátus (Calea Reg. Ferdinand 48) f. évi november 1-én megkezdte hivatalos működését. Körletébe tartoznak Kolozs, Torda-Aranyos, Szamos, Naszód- és Máramarosmegyk. Ulevélügyekben továbbra is a brassói konzulátus illetékes.

Elutasították a Reinitz elleni vádindítványt a Rosmarin-gyilkosság ügyében

November 18 án lesz a gyilkos házaspár bűnpörének főtárgyalása

(Sátmár Szatmár, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közölte az Uj Kelet, hogy dr. Pap György kir. ügyész vádindítványt tett a szatmári törvényszék vizsgálóbírójához Reinitz Jakab ellen a Rosmarin Márkus terhére elkövetett gyilkosság miatt. Lisou Gh. vizsgálóbíró most a vádindítványt elutasította oly indoklással, hogy a kir. ügyész által felhozott adatok nem valószínűsítik a vádat. Az iratok pár napon belül a váradí főügyességre kerülnek, ahol dönteni fognak a vád kérdésében. Egyébként Reinitz Jakab életfogytiglani elítélését a Gröss Hermann-féle gyilkossági ügyből kifolyólag miután a Sammitószék jóváhagyó ítélete

megérkezett, immár jogerős lett, minek következtében Reinitz Jakabot a szatmári ügyesség fogházából el is szállították a nagyenyedi fegyintézetbe.

Szatmár másik bűnügyi szenzációja a főtárgyalás felé közeledik. A Markovits Henriáné zöldeságusnő meggyilkolása miatt Márton István, Fehér Kati és Tomitta Tódor komiszar ellen folyamatban lévő bűnügyben a szatmári törvényszék a jenuár hónapra kitűzött főtárgyalási határpapot beállította és ezúttal november 18 ára tűzte ki a főtárgyalást. A törvényszék a főtárgyalásra 22 tanút idézett meg.

Sem a francia frankot, sem a lírát nem lehet egyelőre stabilizálni

Mussolini nem akarja, Poincaré nem tudja a valutáját rendbe hozni

A legutóbbi héten váratlan esemény keltett óriási feltárást a nemzetközi piacon. Zürichben váratlanul esni kezdtek a legstabilabb valuták, míg a latin éremunióhoz tartozóknál megtorpant a hónapok óta tartó lemorzsolódás, sőt különösen a lej, de a lira, valamint a francia és belga frank is javulásnak indultak. Ez az általános emelkedés azonban nem történt ugyanazon okokból. A belga frank és a lej relatív stabilizálódása teljesen független a francia frank és a lira javulásától. Míg az első két valutánál elegendő volt néhány komoly kölcsönbír, de a frank és a lira alátámasztására sokkal hatalmasabb tőkertartalékokat kellene mozgósítani. Csak hogy sem Poincaré, sem Mussolini nem hajlandó pénzügyi segítség ellenében legkevésbé is megcseréltetni szuverénitásukat és idegeneknek olyan előjogokat adni, amelyek nélkül azok nem hajlandók a pénzüket kockáztatni. Olyan rosszul még egyik ország sem áll, hogy kénytelen volna pénzért a szabadságát feláldozni.

De nemcsak Franciaország és Olaszország egyetlen olyan módszerhez, amelyeket eddig alkalmaztak ilyen esetekben. Szaralási főbiztos nem kér sem egyik, sem a másik, a német márka-inflációt sem lehet ma már utánozni, minthogy már elkésetek vele, másrészt sem francia frankban, sem lírában nincs hosszupokuláció, mint volt annak idején márkában. A nagy kapitalisták okultak a multon. Kizárt dolog tehát egyelőre, hogy a francia frank és a lira stabilizálódják, már csak azért sem, mert a két valuta iránt saját országukon belül sincs meg a szükséges bizalom. Most ugyanis, hogy a két valuta javulásnak indult, ugy a belga, mint a francia nagyipar óriási mértékben kezdő összevadásrolni az erős valutákat, mert arra számítanak, hogy a frank megint esni fog és akkor olcsón szabadulhatnak meg belföldi adósságaiktól, amelyeket fokozott mértékben halmoznak mostan.

Jellemző a bizalom hiányára, hogy az árak sem Franciaországban, sem Olaszországban nem követték a valuta javulását, sőt az árak — az adóemelések miatt — emelkedő tendenciát mutatnak. A gazdasági életben tehát nagyobb bankjegyforgalom szükségére mutatkozik és ha ezt nem kapja meg, — hiszen ugy a francia, mint az olasz kormány irónik az inflációtól — megindul a hűföldi devizák és valuták iránt, ami feltétlenül lenyomja a frank és a lira árfolyamát és a zürichi kurzusnak ez az esése a multon is gyakran katasztrófális méreteket öltött.

Olaszország mégis könnyebben stabilizálhatja a maga líráját, mint Franciaország a frankot. A költségvetése jobb, a külkereskedelmi mérlege kedvezőbb, nincsenek olyan nyomasztó adósságai, mint Franciaországnak. Csak hogy Mussolini nem akarja a lírát a mai, még kevésbé egy alacsonyabb kurzuson stabilizálni. Ellenkezőleg, az olasz diktátor még jobban fel akarja venni a lira árfolyamát és ezért megszigorította eddigi deflációs politikáját, amelynek következményeit a tömegesen megindult csúszók, a tözsdék üzlettelensége és a külkereskedelem stagnálása mutatja. Az ország a legnagyobb izgalomban él és gondterhesen néz a jövőbe, de a fascizmus ezzel nem sokat törődik. A hitellet és a bankjegyforgalom drákói megszorítása azonban meg fogja magát bosszulni és Mussolini végül is kénytelen lesz komolyabb alapon megpróbálni a gazdasági élet stabilizálását.

A francia valuta problémája sokkal súlyosabb. Az a terv, amelyről Bécud és Strassmann álmodtak, hogy német tőkével stabilizálják a frankot, egyszerűen megvalósíthatatlan. Németország nem tud akkorra tőkétet nélkülözni, a franciák viszont a segítség ellenében csak akkor tűntheik ki a megszállott Rajna vidéket, ha a németek garantálják a Lengyelország felé eső határokat, — amit Német

Hatvanmillió adósság hátrahagyásával ismét megszökött egy bukaresti kereskedő

A tegnap megszökött Alsóhek bankár passzívája meghaladja a negyvenmilliót

(Bucuresti-Bukarest, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a fizetésképtelenségi hullám, mely az általános pénzügyi viszonyok rosszabbodása folytán katasztrófális méretekben szedi áldozatait a csatolt területeken, Bukarestbe is eljutott. Csak tegnap adtuk hírt arról, hogy Alsóhek ismert fővárosi bankár adósságainak hátrahagyásával megszökött. A hitelezők ma délutánra tanácskozára ültek össze és megállapították, hogy a megszökött bankár passzívái több mint 40 millió lejt tesznek ki.

Ma egy újabb nagyarányú fizetésképtelenség tartja izgalomban Bukarest pénzügyi köreit. Caneti, közismert kézimunkáru-nagykereskedő, akinek üzletköre kiterjedt az egész ország területére, ugyancsak megszökött a fővárosból és a jelek szerint elhagyta az országot. Caneti adósságai megközelítik a 60 millió lejt. Ebben a fizetésképtelenségben több bukaresti pénzintézet is erősen érdekelt van.

Ujabb tárgyalások indulnak a keleteurópai vaskartell megalapítására

A kartell tárgyalásokon a romániai vasgyárak is részt vesznek

(Budapest, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy meghiusultak azok a tárgyalások, amelyeket a csehszlovák vasipar egy keleteurópai vaskartell létrehozása érdekében folytatott és hogy ennek a meghiusulásnak az volt az oka, hogy az Albert Hanz-féle oderbergi vasgyár túlmagas kontingens követelésekkel lépett fel a említett cseh vasgyárak között nem sikerült megegyezést létrehozni és így az egész kartell tárgyalás meghiusulásra vezetett.

Amint most Prágából jelentik, ezek a hírek teljesen valótlanak. A tárgyalások nem hiúsultak meg, sőt a legközelebbi napokban Bécsben folytatni fogják őket. Ezeken a tárgyalásokon nemcsak a csehszlovák és osztrák, hanem a magyar, jugoszláv és román vasgyárak is részt fognak venni. Nincs még kizárva az sem, hogy a lengyelországi vasgyárak képviselői is megjelennek a tárgyaláson. Legutósebb lesz a megegyezés Lengyelországgal, mert a felszülési várművek most el vannak látva és ezért nagy követelésekkel lépnek fel. Főleg az növeli Lengyelország önérzetét, hogy az utóbbi időben nagy megrendeléseket kapott Angolországtól.

Igen nagy tömeg érut szállítanak Angliának a lengyel gyárak, még pedig sokkal magasabb árak mellett, mint amilyen árak mellett Kelet-és Délkelet-éra szállítani tudnának. Ha az angliai sztrájk még sokáig tart, — ugylátszik — megismétlődik Középsurópában ugyanaz a vas és acéllal, mint ami megtörtént a szénnel, hogy

Csinosan és olcsón
öltöztetheti fiát és leánykáját, mert cégünk berendezett egy modern
gyermekruha salont
ahol hozott anyagokból is készítünk a legcsibésbb kivitelben angol és francia fiú és leányka ruhákat.
Katz és Mendel
Főtér 10.
Tegyen egy próbarendelést.

ország azonban nem fog megtenni. De ha ez a lehetetlenség mégis bekövetkezne, lektizdhatatlan akadályul ott van Amerika, amely máris tiltakozását jelentette be a német-francia tervnek az ő megkeresésével történő megvalósítása ellen. Amerika különvességeinek biztosítására a leszerelést követeli, amit csak ugy tud kieszközölni, ha szorosabbra fűzheti az Európára nehezedő adósságláncolat, hogy közelebb hozza az európai államokat a maga akaratához. És ezért nem ad Amerika valutakölcsönt sem Franciaországnak, amely nem akar leszerelni. Poincaré tehát kénytelen más megoldási formulát keresni. Ezért festi rózsaszínre a francia költségvetést, amelyből nem lehet kiokoskodni és meg tudni, hogy mit akar. De a frankot stabilizálni nem tudja. És ez őt is épp ugy meg fogja bukattalni, mint Franciaország legutóbbi hét pénzügyminiszterét.

Középsuróp fogja ellátni az angol piacokat. Ennek folytán nagy konjunktura fog beállani a vasban is.

Az utóbbi időben olyan híreket is terjesztettek, hogy az amerikai Egyesült Államok ellenéges indulattal viselkednek Németországgal szemben, amiért Németország létrehozta a nyugateurópai vaskartellt és ezáltal az európai piacon megszűsítette az amerikai vasipar helyzetét. Most az amerikai kereskedelmi állami titkár nagyon erőlyesen megcáfolja ezt a híresztelést és kijelenti, hogy az amerikai vasgyárak sem közvetlenül, se pedig közvetve nem tiltakoztak a vaskartell megerősítése ellen, mert ez az amerikai vasiparra nézve nem veszedelmes, sőt előnyt jelent, mert ezáltal az európai piacon az eddiginél egészségesebb viszony fog kifejlődni. Nem lehetetlen, hogy a Keleteurópában alakulóban lévő vaskartell a nyugateurópai vaskartellel kooperálni fog.

* Szövet, plüsch, bársony, vászon stb. legolcsóbb a „Reclam“ Textiláruházban. (Főpostával szemben.)

— Pusztító tüzvész Magyarfenesen. Ma délelőtt 10 órakor tűz ütött ki Váradí Márton fenei parasztaganda lakásán. A lakosok savattyu hiányában nem tudták megakadályozni a tüzvész terjedését, amely hét házat elpusztított. A tüzet végül a telefonon Kolozsvárról előhívott tűoltóznak sikerült lokalizálni. A kár óriási.

Kedd, 1920 november 2

Ang (Bécs, től.) Idősebb pénzszenzációk alapítási lamai, szövege fogadikolóját államra vezért fogtalan a határokat ványt esz elleni kü

Ezek George várho ó tlon“-a pozitív e hogy ak hatása bírnyel rabolja s hogy mi autonóm ják, hogy könyvéb inkább m mint a szont a vázhatá pd g a bevételi nak, am Nem európai gével és kis állam képen, hatalmas többsége több, még éppen a meggazd

Ugy katonai, vironi a leszerelé rifakkal korlátoz renca pontból nagyjai kinai f eredmén téglákk a falaka a london egy ily azonban koztak. konferen a hajlat valósíta azonnal hiszen után sik Poli gyengéj pénzköl ban sincsen és hite metorsz avatkoz báról, h szent te követke nélkülla és a ba nem le akárki gyűlöle O: az szeriten tartozár

Lloyd George világkonferenciára akarja összehívni a liberális vezetők

Anglia volt miniszterelnökének cikke a nemzetközi bankármánifesztumról

(Bécs, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Idestova két hete, hogy a világ legnevesebb pénzügyi és ipari férfiai kibocsátották szennzációs kiáltványukat. Általában meg lehet állapítani, hogy a manifesztumot Európa államai, akikhez szólt, nem túlságosan kedvezően fogadták. Minden ország a kiáltvány predikációját legjobb esetben is csak a szomszédállamra vonatkoztatja. Németország például nem azért fogadta örömmel a manifesztumot, mert talán a legesélyesebb szándéka is volna a vámhatárokat lebontani, hanem azért, mert a kiáltványt eszközül használhatja fel a békészerződés elleni küzdelemben.

Huszonnyolc vámhatár

Ezeket a megállapításokat teszi David Lloyd George cikkében, amelyet a világmánifesztum várható kiadásáról írt az „United Press Association”. Az Anglia volt miniszterelnöke nem vár pozitív eredményt a manifesztumtól. Nem hiszi, hogy akárcsak egyetlen állam is, a felhívás hatására, megváltoztatná vámtarifájának bármelyik pontját. Huszonnyolc vámhatár darabolja szét a mai Európát, ami azt jelenti, hogy minden ország féltékenyen őrzi gazdasági autonómiáját. A háborúban okult államok tudják, hogy — amint Ford is mondja legújabb könyvében, — az iparfejlesztés által sokkal inkább meg lehet gazdagodni és megerősödni, mint a szabadkereskedelem által. Az ipart viszont a külföldi konkurencia ellen csak a vámhatárokkal tudják megvédeni. Azonkívül pedig a mai vámtarifák egyik legfontosabb bevételi forrását jelentik az európai államoknak, amelyről egyik sem hajlandó lemondani.

Nem számoltak a manifesztum aláírói az európai államok nemzeti önzésével, büszkeségével és dicsőségre való törekvésével sem. A kis államok ugyanis méltán hozhatják fel válaszképpen, hogy a manifesztum aláírói csupa olyan hatalmas ipari államokat képviselnek, amelyek többsége exprta van berendezkedve. Sőt mi több, maguknak az aláíróknak a nagyrésze is éppen az előző vámháborúknak köszönhetik meggazdagodásukat.

Fegyverek helyett vámtarifák

Ugy látszik, hogy a népek ezentúl nem katonai, hanem gazdasági tőren akarják megvívni a maguk harcát és mialatt Genfben a leszerelésről tanácskoznak, az államok vámtarifákkal töltik meg arzenáljaikat, különböző korlátozásokkal és tilalmakkal, hogy a konkurencia ellen védekezhesenek. Ebből a szempontból valóban érthető, hogy a világgazdaság nagyjai nyugtalankodni kezdenek a vámtarifák kínai falai miatt. Ez az aggodalom annyi eredményt esetleg mégis hozhat, hogy újabb téglákkal nem fogják még magasabbra emelni a falakat. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a londoni bankárok is kibocsátották 1820-ban egy ilyen manifesztumot, amelynek hatásai azonban csak egy negyedszázad múlva mutatkoztak. A Népszövetség legközelebbi gazdasági konferenciái, ha a delegátusokban meg lesz rá a hajlandóság, valahányszor esetleg meg tudnak valósítani a manifesztum programjából. De azonnali eredményeket várni nem lehet, mert hiszen Angliában is 40 évig tartó küzdelem után sikerült csak a védővámokat megszüntetni.

Politikai szempontból a kiáltványnak az a gyengéje, hogy a legismertebb aláírói egyúttal pénzközlőönzök is, a kamatszédők pedig általában nem népszerű emberek. Az ipar soha sincsen elragadtatva azoktól, akiknek pénzügyi és hitelük van. A bankok mentették meg Németországot, ugyanakkor azonban váratlan beavatkozásukkal az ipart annyira leverték a lábáról, hogy még mai napig sem tudott egészen talpraállni. A rendezett pénzügyi helyzet következtében csődök tömege és lecsúszó munkanélküliség állott be. Franciaországban az ipar és a bankok harcban állanak egymással. Még nem lehet tudni, hogy ki lesz a győztes, de akárhelyre is, a nemzetközi bankárok csak gyűlöletet és bizalmatlanságot fognak aratni. Olyan az, akik állandóan arra akarják kényszeríteni Franciaországot, hogy fizesse meg a tartozásait. És ezt nem lehet nekik meg

bocsátani. Olyan ország a manifesztumot egyszerűen figyelmen kívül hagyja és új iparvállalatok tömeges építésével arra törekszik, hogy minél függetlenebb legyen a külföldtől. Mussolini ugy akarja a lírát megmenteni, hogy az importot majdnem lehetetlené teszi. Angliát nem is érinti a manifesztum, hiszen ott már régen megvan a szabadkereskedelem, Amerika viszont a vámhatárok megszüntetését csak Európára érti.

Az egész országban bevezetik a telekkönyv intézményét

(Cluj-Kolozsvár, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Magánjogi és gazdasági életünknek egyik legfontosabb alapköve a telekkönyv. Ezt az intézményt azonban a liberális kormány minden uton módon igyekezett lezülleszteni. Négy és fél év óta a csatolt területeken olyan káros uralkodik ezen a téren, amely súlyosan érezteti hatását egy belső, mint külső hiteléletünkre. Köztudomású ugyanis, hogy a külföldi tőke tartózkodásának — a jogszolgáltatás lassúságán és bizonytalanságán kívül — egyik legfőbb oka az volt, hogy nem engedték meg a külföldi valutában való jelzáloghitelkeket.

Öt év alatt birtokok cseréltek gazdát, ingatlanok többszörösen változtatták telekkönyvi helyzetüket, anélkül, hogy ezek valahol

Liberális szempontból azonban, — állapítja meg rezüméjében Lloyd George, — a manifesztum igen érdekes és reményekre jogosító esemény. A szabadkereskedelem régi liberális doktrínájának felelevenését jelenti, még pedig olyan körökben, amelyekből az ember el sem várná. A kiáltvány hatalmas lépéssel előre fogja vinni azt a régi tervet, hogy az európai liberális vezetők konferenciára gyűljenek össze. A konferencia legkésőbb jövőre ülne össze Londonban vagy Bécsben. A liberális nemcsak a szabadkereskedelmet és a vámkorlátozások megszüntetését jelenti, hanem általában a szabadságot. Európában a szabadság veszélyben van. A megerősödött reakció a szabadság ellen folytatott harcában éppen elegendő anyagot szolgáltatott az európai liberálisnak egy eredményes eszmecserére.

nyoma lenna. A telekkönyvek korrigálása helyett a liberális kormány — visszalépés előtt — egyszerűen törölte a telekkönyvi intézmény fenntartására előirányzott költségvetési tételt, ami egyértelmű volt a telekkönyv megszüntetésével. Ez ellen az ország közvéleménye érthető okokból tiltakozott. Sokáig azonban minden akció és protestálás eredménytelen maradt, mert az új kormányt kötötte az elődje által ráterített budget. Végre, a „Monitorul Oficial” mai száma közli Cudalba igazságügyminiszter rendeletét, amely kötelezővé teszi a telekkönyvi intézmény bevezetését az egész országban, vagyis azokon a területeken is, ahol eddig nem volt. A felállítás költségeit a kormány rendkívüli hitelből fogja fedezni.

Egy titokzatos „orosz herceg” üzelmei Kolozsváron

A rendőrség kintasított egy dús gazdag fiatal embert, akitől mindenki azt hitte, hogy Cyrill orosz nagyherceg

(Cluj-Kolozsvár, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hét óta egy fölöttébb érdekes férfi tűnt fel a kolozsvári utcákon. Magas termete, aranyos törésű szőke haja, épolt bajusza és hódító eleganciája különösen a gyengébb nemhez tartozók figyelmét és csodálatát váltotta ki. Harminc harminckét évesnek látszott. Lányok és asszonyok utána fordultak a korzón és hódoló pillantások keresztülütésben fűrdették az előkelő fiatal embert, akiről rövidesen mesélte a mindki és mindent tudó fama, hogy ő: a „titokzatos herceg”. Nem is lehetett közönséges halandó az, aki olyan utólráhatatlan grandezzával tudott végigmenni a korzón és akinek nyugalmáról és hidegvéréről sorra viszapattantak a behódoló pillantások.

A titokzatos herceg

A „titokzatos herceg” alakja köré fonódó varázst és kibontakozó legendákat csak növelte az is, hogy minden este megjelent a főtéri templomban és egyik szent fekete márványszobra előtt hosszán és megindultan imádkozott. Senki sem ismerte őt, — nem tudták honnan jött, hova megy, — és ezért a titokzatoságért a legfantasztikusabb verziók keltek szárnyra. Így rövidesen suttogni kezdtek, előbb halkán, majd annál határozottabban, hogy a titokzatos ismeretlen nem más, mint Cyrill orosz nagyherceg és trónkövetelő unokaöccse. Rokonait, fiatal és csodaszép menyasszonyát lefejezték a bolsevikiek. Azóta — mondották az emberek — a világot járja a herceg. Szemeiben melankólia és rezignáció ül, felejteni akarja a multat, minden országot, minden várost meglátogat, de sehol tovább, mint egy hónapig nem tartózkodik.

A Palermo-bar előkelő vendége

Röviddel ez-ölt megjelent a herceg egy kolozsvári barban, két ragyogó eleganciával felöltözött hölgy kíséretében. A lokálban éppen egy háromtagú orosz artiscsoport szerepel, amely estéről-estére orosz nemzeti táncokat mutat be nagy sikerrel. A herceg végig nyugodtan viselkedett, alig egy szemrebbenéssel adott tetszésének, vagy nemtetszésének kifejezést. Nagyon előkelő volt.

Az orosz nemzeti tánc nagy híjrázásában a herceg rózsát dobott Szonja, a trupp primadonnájának lábai elé. A herceg a letűnt idők dicsőségét sóvárogja — kelt szárnyra sőt hőként az emberek ajkán a megállapítás. Résztelt a pillantottak rá. És a herceg kifizette a persgőt és eltávozott, a két ismeretlen, de elegáns hölgy társaságában, akiket kolozsvári egyenembőljelik irigy pillantással kísértek.

És lehull a lepel

A hatóságok pedig megkiszdtek a nyomozást. A hatóságok ritkán nyugosznak bele az előkelő külsőbe és ezúttal is igyekeztek a dolgok mélyjére járni. Megállapították a következőket:

A titokzatos ismeretlen nem azonos Cyrill herceg unokaöccsével. Ellenkezőleg. Soha életében nem járt Oroszországban. Ezzel szemben azon a cínen, hogy okkultizmussal foglalkozik és egyéniségének mágikus erejével betegeket tud gyógyítani — több jobb társaságban lányit és asszonyt csalt el lakására, ami egyébként, hódító külsejét tekintve nem okozott neki különösebb nehézségeket.

Ezzel szórakozott Kolozsváron a „herceg”, akit a valóságban a polgári Rottem Hans névvel illetnek, porosz eredetű és egy mesébe illő nagy vagon egyetlen örököse. Nem volt azonban megállapítható, hogy a herceg büncselekményt is elkövetett volna. Rottem Hans pedig, a hatóságok intézkedésére vette helmiját, titkárát és a személye köré szövött legendával együtt tovautarott. Duszgazdag és megengedheti magának azt a luxust, hogy ha egyik városban aratóit, úgy tovább álljon. Jó dolga van a „hercegnek” ... (—)

— Kilenchavi fogházra ítélték a berlini „Rote Fahne” szerkesztőjét. Berlinből jelentik: A berlini esküdtbiróság Hauswirtat, a „Rote Fahne” felelős szerkesztőjét a köztársasági elnök személyének és az alkotmánytörvény nyolcadik szakaszának nyilvános megsértéséért kilenchavi fogházra ítélték. Hauswirt ezeket a cselekményeket abban a verésben követte el, amely az év júliusában jelent meg a „Rote Fahne” hasábjain.

Hirdessen az Uj Keletben

colcsón
káját, mert ó-
gy modern
a salont
készítünk a leg-
s francia fiu és
zat.
Mendel
Tegyen egy próbavendéglát.
enni. De ha ez a
ezze, leküzdhetetlen
hely máris til a hozását
terveket az ő meg-
lása ellen. Amerika
leszerelési követeli,
ni, ha szorosabbra
adosságlárcolat, hogy
nokát a maga aka-
erika viselkedését
nem akar leszerelni,
megoldási formulát
a francia külügy-
okostodni és mer-
frankot statilálai
y meg fogja buk-
többi hét: pénzügy-
ával
kedő
haladja
fizetéseképtelenségi
mérétekből szedi
hirt arról, hogy
A hitelszók ma
bankár pizzivái
t pénzügyi körök,
az egész ország
országát. Cseneti
bukaresti pénz-
ak
bitására
vesznek
z angol piacokat,
ura fog baállani a
híreket is terjesz-
yestült Államok el-
k Németországgal
létrehozta a nyu-
által az európai
amerikai vaspar-
kereskedelmi ál-
megófolja azt a
y az amerikai vas-
edig közvetve nem
tositése ellen, mert
ve nem veszedel-
ezáltal az európai
esebb viszony fog
hogy a Kéteuró-
arall a nyugateu-
fog.
ony, vászon stb.
házban. (Főpostával
gyarfenészen. Ma
ki Váradí Márton
lakosok szivattyu
akadályozni a tűz-
kzat elpusztított.
Kolozsvárról elő-
okallatni. A kár

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Kedd
5687. Cheván 25.
1926. november 2

— **Mária királyné különvonatján ünnepe**lte meg születésnapját. Newyorkból jelentik: Mária királyné útsán Wienpák felé, különvonatján ünnepekte meg születésének ötvenegyedik évfordulóját. Winnipagra szombaton érkezett meg, ahol az állomáson a szövetséges államok és a municipium képviselői üdvözölték és adták át az uralkodónak gratulációkat. Innen Saint-Paulba utazik a királyné és november 5-ikén tér vissza Newyorkba. A királyné egyébként megcáfolta az amerikai sajtóban Ileana hercegnő és Umberto olasz herceg házasságáról terjesztett híreket.

— **Jorga ellene van minden kollaborálásnak.** Bukarestből jelentik: A tegnapi délután Focsaniban tartott gyűlésen Jorga professzor kijelentette pártitvei előtt, hogy a nemzeti párt szervezkedik és megteszi az előkészületeket arra, hogy egyedül vegye át a kormányzást. Kétségbevitte a nemzeti és parasztpárt közötti fúzió tartós voltát és kijelentette, hogy ellene van bármilyen kollaborálásnak.

— **Felavatták az új nagyváradi zsidó temetőt.** Nagyváradról jelentik: Vasárnap avatták fel a nagyváradi új ortodox zsidó temetőt. A felavatás, amelyen mintegy ölezer ember vett részt, nagy ünnepek keretében folyt le. Délután a város zsidósága kizárólagos a régi válencsi zsidó temetőbe, ahol az elhunyt Fuchs Mór főrabbinak, valamint a többi elhunyt neves embereknek sírját keresték fel és mondtak el hosszabb imát. Délben félszáz órákor ünnepélyes istentisztelet volt a Zárda-utcai templomban, délután félhárom órákor pedig megkezdődött az új temető felavatása. A temetőben Fuchs Benjámin magasszárnyalású beszédet tartott. Ismertette a szentegylet megalakulását és annak közel százéves működését. A temetőfelavatás napjára a rabbi egész napi böjtöt rendelt el, azonban a böjtöt meg lehetett váltani és körülbelül kétszáz ezer lej gyűlt össze a Szentegyletnek a böjtmegevitési összegből. A felavatási szertartás úgy folyt le, hogy a jelenlévők zoltárokat énekelve kétszer megkerülték az új temetőt. A temető felavatásának napján két temetés is történt az új temetőbe.

— **A nagyváradi cionistakonferencia megválasztott delegátusai.** Ujabbán a következő delegátusokat választották be a vidéki csoportok részéről a nagyváradi cionista konferenciára. **Beszterce:** Dr. Halberg Gyula, Redlich Farkas, Kuöpfler Zsigmond, Gáborbágyas Menyhért (Nagyvárad), id. Silberstein Árpád (Nagyvárad) rendes delegátusok. **Székegyháza:** Weinberger Árpád rendes, Horvát Sándor pótdelégátus. **Petrozsény:** Dr. Halmos Brúnó, Hoffmann Miksa, Huszadi Andor, Schaeffer Lipót, Ruder Ernő, Fehérvári László rendes delegátusok, Halmos László, Keppich György, Horvát Sándor, Hammer Vilmos, Rosenberg László, Izrael Imre pótdelégátusok. **Élesd:** Ludányi Ignác rendes, Wagnier Micsi pótdelégátus. **Arad:** Dr. Vajda Jakab, Kalmár József, Karton Áldár, dr. Singer Jenő, Könyg Miksa, Stera Pál, dr. Herzog Sándor, Szencs Henrik, Bartók János, Popper Béla, Pető Tiber, Scharfstein Jakab, Steinberg Hugó rendes delegátusok, Neuländer Harry, Hertz Mariska, Weisz Sándor, Hirschler Simon, Szalkai Oszkár pótdelégátusok. **Csermő:** Péncz Erő, Böhm László rendes, Schilling Rózsa Arad, pótdelégátus. **Medgyes:** Péterffy Eadré Cluj, Krausz Henrik rendes delegátusok.

A lei magas kurzusa miatt

A lei magas kurzusa miatt

Eredeti porcellán

A lei magas kurzusa miatt

12 szem. ebédlőkészlet, 71 drb.	Lei 3650
6 szem. " " " " "	1450
12 szem. teás- vagy kávékészlet, " "	950
6 drb. metszett vízespohár	27
6 " " borospohár	21
6 " " likőrspohár	18
Eredeti alpakka kék, kanál, villa, 3 drb.	180

ROSCHEER Cluj üvegudvar

A lei magas kurzusa miatt

Briand a legelső alkalmat felhasználja a Mussolinivel való tárgyalásra

A „Matin” cikke a rajnai paktum megszilárdításáról

(Páris, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Matin” legutóbbi száma minden bizonyítással sugalmazott cikket közöl, amelyben rámutat arra, hogy a francia diplomácia a rajnai paktum megszilárdításra törekszik, miután a locarnoi politika megvalósítása Oroszország és Magyarország ellenes magatartása miatt nem látszik keresztülvihetőnek. A lap szerint a rajnai területek teljes kiirtásának kérdése logikus módon azonnal szövegbe kerül, mielőtt a francia német közzeledés valóra válik. E közzeledés feltételeként — írja a „Matin” — a jóvátételi összeg fizetésének siettetését jelelik meg és attól is függővé teszik, hogy a

magykövek konferenciája — Németország leserelésével kapcsolatban — milyen megállapításokat fog ezáltal fogadni.

A lap a továbbiakban Oroszország szerepével foglalkozik és megállapítja, hogy ma sokkal inkább, mint azelőtt, nélkülözhetetlenné vált az európai béke megteremtésében való erőteljes közreműködése. Az olasz-német döntőbírói szerepéről, a nemzetek szövetsége paktumának megfellelően, már Párisban is approbált nyert és Briand odanyilatkozott, hogy mielőtt arra megfelelő alkalom nyílik, a legnagyobb készséggel utazik Rómába, hogy Mussolinivel megvitassa a függő kérdéseket.

— **Drága kicsi buksi.** (Operett bemutató a kolozsvári Magyar Színházban.) Kedves, mókás szövegkönyvhöz írt ezáltal jellemzetesen korszerű operett muzsikát Gilbert, a neves komponista. Csupa ismeretes slaymál és charleston-melódia hangzik fel a partitúrából ésszéki, megkapó tánczene, amelyek mozgásba hozták a táncos kedélyeket. A színészek és a revűszámokat kreáló görők kitűző munkát végeztek, teljes szívre vitték az operettet. Neményi Lilinek ismét pompás alkalmat nyílt isteni bájának és aranyos kedélyének érvényesítésére. Góteszk és temperamentumos táncosival nagy sikert ért el. Kitűnően játszott Tolnay Andor, aki sokat fejlődött Budapesten. Salmeczy humor és mókázó tehetsége sok tapsot aratott. Kitűző volt D. Jka Margit is, aki elsőrangú komika. Leövey, Imész, Mihályffy mind elsőrangúak voltak kis szerepekben. A zenekar is derék munkát végzett Török Emil karnagy vezetésével. A rendezés ezáltal is fényes és jóízűre valló volt.

— **A kolozsvári rendőrség hírei.** Vasárnap este Tripon Gábor képviselő zsebéből kilopták pénztárcáját abban a pillanatban, amikor a Bukarestbe induló expresszvonatra felszállt. A pénztárcát később megtalálták az állomások peronján, a pénzt azonban kilopták belőle. Hogy minyit tartalmazott pénztárcája, mindaddig nem volt megállapítható, mert Tripon, aki valószínűleg csak utközben vette észre a lopást, mindaddig szenni értesítést nem adott. — Bíró Dezső heves szóváltás után botjával egy fejbavárga Várdi Zoltánt, hogy annak feje betört. E állították. — Ismeretlen tettesek betörték Gáza Istvánhoz, akitől 12000 lej értékű holmit loptak el. — Lazar Gavriła ungarasi lakos Calatele községben ittas állapotban a malomárokba zuhant és megfulladt. — Hölgye Ferenc nadasli lakost tegnap reggel 6 órákor magrugta egy ló. Beszállították a kórházra, ahol ma délelőtt belső vérzés következtében meghalt.

— **Eljegyzés.** Izrael Helát Turji eljegyezte Izrael Jenő Beregszász.

— **Illés Rózsikát Somcuta Mareról** eljegyezte Reinherz Sámuel Cluj. (Minden külön értesítés helyett)

— **Vöröseső esett Spanyolországban.** Madridból jelentik: Perpignan fölött tegnap hatalmas vihar tombolt. Részvörös színi felhők jelentek meg az égboltozaton, majd két-három percig vöröses színi eső zuhogott le. Ugyanaz a szokásos jelenség ismétlődött meg az egész spanyol felelőn, viharos éghibóru közepette.

Estélyi és alkalmi ruhákra áttört és színes hímzések, briliáns és dísz festések, bordúrók plissók párisi minták után készülnek a „Műhímző Szalon”-ban S/r. Memorandum (Juli-n.) 15. emelet

* **A szabadságharc revideált története.** Az 1948-49 iai magyar szabadságharc oknyomozó történelmét — Szabó Ervin inkább szociológiai ízü tanulmányán kívül — még nem írták meg. A magyar forradalom történetét maideideig romantikus beállításokban tárták elénk, ami természetesen sok hazugságot és tévedést rögzített meg az agyakban. Ezt a hiányt most a „Genius” budapesti könyvkiadó kiadásában megjelent sorozatos munka pótolja, melyet Sziner Lajos írt s amely „A magyar szabadságharc revideált története” címet viseli. A négy kötet eleddig ismeretlen oldalról világítja meg a magyar forradalom eseményeit, amelyeknek adatait a szerző a bécsi Titkos levéltárból gyűjtötte össze. A könyv részletes ismertetésére legközelebb visszatérünk.

* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál.** Képviselet az ország minden helységében.

jelen
Halá
társ
profe
lehet
gyűjt
zésér
dollár
belzi
Roké
kabb
zet, a
rized
Óriási
talmu
hivér
régí
külö
el hoz
vázió
a hajó
le. A
nézet
Spira
fálté
ellen.
tást ké
ki aka
köség
akkor
a belzi
hivér
dent m
megme
Az
nap déle
zónsége
Min ha
bábája el
vételek az
hatásokak
Hofburg
sal ezen
Fall Lás
jébből is le
pláni, ho
szinesebb,
tikus alak
kor búba
rekonstruá
tettek. A
beállítás te
pompás já
kelőség vol
sege ragyo
szerepét, r
igaz, nagy
nyilvánossá
a pompás f

án
650
450
950
27
21
18
180
udvar
uj

alja
metország le-
on megállapí-

zág szerepé-
gy ma sok-
lőzhetetlenné
ben való erő-
émet dönő-
vetsége pak-
is approhá-
tt, hogy mi-
ylik, a leg-
h, hogy Mus-
seket.

lrel. Vasár-
szabóól ki-
atban, aml-
ronaira fel-
iták az ál-
an kilopták
pénziaróját,
0, mert Tri-
zban vette
rtáslást nem
ás után bot-
t, hogy an-
Ismeretlen
hoz, akitől
el. — Lazar
széghen ittas
és megfal-
akost tegnap
Beszállított-
első vérzés

Haldoklik a belzi rabbi. Lembergől jelentik: Rokach, a híres belzi rabbi haldoklik. Halálos ágyához százával zárúdokolnak a zsidó társadalom kiválóságai és Berlinből több orvos-professzor érkezett, hogy megtegyenek minden lehetőt a rabbi felépüléséért. Az amerikai zsidók gyűjtést rendeztek az orvosi költségek fedezésére, ennek összege megközelíti a 100.000 dollárt. Órési rabbidinasztiából származik a belzi rabbi, akinek egyik őse a wormsi Eleazar Rokach, a XIII. század egyik legnagyobb kabbalistája volt. Nagypapja a híres Solem Belzer, apja Josua volt, akitől ma egy három évszázaddal ezelőtt vette át a rabbi-stallumot. Órési tudása nemcsak chászidokat, de kiváló tudományokat is vonzott tiszszerszámra menő híveinek táborába. R nge'eg tisztelője volt a régi Magyarországon és Erdélyben is, ahonnan különösen a nagyünnepet idején zárúdokoltak el hozzá. A háberu kitörése után az orosz invázió elől menekülni volt kénytelen Balzból és a hajdumegyei Ujehértő községben telepedett le. A helyi hatóságok azonban nem jó szemmel nézték és emiatt később Munkácsra költözött. Spira Lázár munkácsi főrabbi azonban hatalmi féltékenységből hadjáratot indított a belzi rabbi ellen. A harc, amely zsidó körökben kínos hatást keltett, annyira elfajult, hogy a belzi rabbit hi akarták utasítani. Emiatt a munkácsi hitközségben szakadás állott be és az ellentétek akkor sem simultak el, amikor a bébekötés után a belzi rabbi hazament. Betegségének a híre híveinek körében megdöbbentést keltett és mindent megkíséreltek, hogy az ősz patriarchát megmentsék az életnek.

MA
Marosvásárhely egyetlen napilapja. Legelterjedtebb újság Hirdessen A MA-ban. Kiadóhivatal Marosvásárhely, Pótlár 35.

A FILM

„Erdészleány” sajtóbemutatója. Tegnap délelőtt zajlott le a Select mozgó meghívott közönsége előtt az „Erdészleány” sajtóbemutatója. Min ha a tizenhétéves század minden időkös bubája elevenedett volna meg a vásznon, — a felvételek annyira korszerűek, stílusosak, és fölöttébb hatásosak voltak. Az erdők bájos leánya és a bőszi Hofburg komplementes levegője találkoznak egymással ezen a romantikus filmen, melynek meséje már Fall Leó híres és zenei szépségekkel teljes operett-jéből is ismeretes a közönség előtt. Meg kell állapítani, hogy a színpadi operettnél sokkal perdülőbb, színesebb, fordulatosabb, gazdagabb. Csupa szimpatikus alak, vonzó miliő él a filmen, — egy letűnt kor bubája, melyet a rendezők nagy hozzáértéssel rekonstruáltak és a néző számára feledhetlenné tettek. A játék — ugy technikai, mint művészi beállítás tekintetében, — elsőrangú. Harry Liedtke pompás játékot produkált, csupa kedvesség és élkelőség volt. Mellette Lya Mora disztingvált szépsége ragyogott. Annyi követlenséggel játszta meg szerepét, mint a legnagyobb nívók. A filmek igaz, nagy sikere volt és remélhető, hogy a nagy nyilvánosság is hasonló szeretettel fogja fogadni ezt a pompás filmet.

Laboratorul LEO
ing. Theodor de Stipek, Ghimbav—Brasov

SPORT
A Kinizsi súlyos kettős veresége Budapesten

Ferencváros—Kinizsi 3:2 (3:1). Hungaria—Kinizsi 5:1 (2:1). Küzdelem a kolozsvári bajnokságért. Külföldi eredmények
(Cluj Kolozsvár, november 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi sportesemények homlokterében az országos bajnokcsapat Kinizsi budapesti vendégszerelése állott. A Ferencváros volt a Kinizsi első ellenfele, amelyből, balszerencsével hűdve, de megérdemelten vereséget szenvedett. A magyar futballsport a professzionizmus bevezetése óta sokat fejlődött és a Ferencváros, hazai pályán játszva, favoritként indult a Kinizsi elleni küzdelemben. A mérkőzés sorát már eleve eldöntötte a Kinizsi védelmének a bizonytalansága. Rittler, aki egy félidőben keresztül volt a román bajnokcsapat goalkeeperre, két pontyagólt erőszakkal át, a hétvédek és a fedezetorok pedig csak 45 percig bírták a ferencvárosiak írmát. Mindent összevéve az eredmény így is kiszámítható a Kinizsi névére, amely a minimális vereséget sikerei közé könyvelheti el.

Kolozsváron az U. és a KAC győztek a bajnoki mérkőzésekben. Különösen nagy meglepetés volt a Victoria teljes összeroppanása. Tudósításainkat alább adjuk:
Budapest. Ferencváros—Kinizsi 3:2 (3:1) Az FTC mindkét félidőben kezében tartotta az irányítást és balszerencsétől a sok kapufalövés igazolja. A Kinizsi rúgásában támadott, de a Szamler által vezetett támadások mindig gólvészelyt jelentettek a budapesti csapat kapujára. Változatos játékkal indult a mérkőzés, majd a Ferencváros került fölénybe. Az 5. percben Ráczó kapufát lö. A 19. percben Kohut lövést Rittler hárította. A Kinizsi heves ellentámadással felel és Tazzer II. lefutását Takács kornerre szerzi. A 28. percben Schlosser sűkkeit Ráczót, ez Patakihoz passzol, aki közelről megszerzi a vezetőgólt csapatának. Egy perc múlva szabadrúgás a Kinizsi ellen. Kohut gyenge és veszélytelen félmgas lövést Rittler a hálóba ejti. Kedvesséssel ezután Pataki kapufát lö. A 34. percben Tazzer I.—Tazzer II. összjátékából utóbbi a kapuját elhagyó Huber mellett gólt lö. (2:1) Ismét az FTC kerül fölénybe és a 38. percben Rittler hibájából Pataki háromra szaporítja a gólok számát.

Helyesre után az abszolút gyengén védő Rittler helyett Zombori áll be, aki kiűnő védéssel megmenti csapatát a további góloktól. A 4. percben páratlanul izgalmas jelenet a Kinizsi kapuja előtt. Schlosser éles lövése a kapufáról pattan vissza. A labda Ráczóhoz kerül, aki újabb kapufát lö, a visszaugró labdát Kohut kapura irányítja, de a gólvonalon álló Steiner II. fejével ment. A következő Kinizsi-támadásnál Huber és Hangler együttesen gáncolják Telebit. A tizenegyesből Samner szépít az eredményen (3:2). Az utolsó percben az FTC támad, de Dan több jó helyzetben hibáz.

Kolozsvár. Universitatea—Victoria 3:0 (2:0). Az egyetemi csapat szép, kombinációs játékkal, nyugodtan és fölünyesen győzte le riválisát, amely az utóbbi hetek fokozódó hanyatlása után tegnap arányka sem volt régi erejének. Az U. győzelmét elsősorban nagyszerűen funkcionáló halförának köszönheti, ahol Giurgiu II. és Ghilezan előrangú teljesítményt nyújtottak. A csatársorban Bonciucut excellált remek erőltetéssel és átgondolt akcióival, de partnerrel is megállították helyüket. Maier I. és II., Blaj és Giurgiu I. eredményesen illeszkedtek be a csatárkivintettbe. A védelemben Tirlea dr. volt a legjobb, de Buga kapus is tehetséges erősk igétkszik. A Victoria-ban csak Istvánffy, Szóos és Dóci nyújto-

tak elfogedhatót. Feltűnő volt Stanciu teljes összeroppanása és Huniade II. idegessége, amivel lerontotta az egyőbként simán és incidensmentesen lefolyt mérkőzés nyíóját.
Az első gólt már az 5. percben érte el az U. olymódon, hogy Maier II. beadásából Ghilezan 20 méterről váratlanul, éles lövéssel győnyőri gólt lö. Továbbra is az U. marad frontban és a 33. percben a kiszökő Maier I., akit Onifor elfautott, fekvő helyzetből kanalazza be a második gólt. Helyesre után a tempó alábbhagy. A 28. percben Giurgiu I. szóló akciója után Blaj állítja be a végeredményt, amiben a Victoria kapusa is lényegesen közreműködött Biró Dürer.
Hűtő. Hungaria—Kinizsi 5:1 (2:1). Az első félidőben még egyenlő ellenfele volt a Hungaria-nak, de a második félidőben teljesen összeroppan és nem tudja megküzdelezni a Hungaria megsemmisítő gólarányu győzelmét.
KAC—CFR 4:0 (1:0). A piros fehérek Krieshofferral, Heimmal és Székellyel megerősített csapata jó játékn lépésben nyer a vasutas pályán. Heim (2), Szaniszló és Rakitovszky rúgták a gólokat. Biró Adorján.
Vidéki eredmények:
Aranyosgyérez. Sodranyipar—Haggibbor komb. 3:2 (2:1) A Haggibbor tartalékokkal spēkelt csapata nagy balszerencsével játszva vereséget szenvedett a fejlődő (Karbusovszky, Ujfalvi, Bán, Bernát, Maksay II. stb.) csapatától. Biró egy aranyosgyéresi ílető volt.
Nagyvárad. NAC—Makkabea 5:2 (3:1). Grünbaum I. és II., Siröck I. (?) és Szemere a győztesek góllövői. Lefkovics szépített az eredményen. Biró Krüger.
Bihorul CFR—NSC 1:1 (1:1).
Egyetértés—Amateure 2:1 (0:0).
Vulhán. Minerul—AAC 2:1 (2:0). Az AAC első veresége a bajnokságban.
Arad. AMTE—Jiul 2:0 (0:0).
Pisák. CFR—Hakoah (Arad) 6:0 (2:0).
Temesvár. Politehnicum—Kadima 2:1 (0:0).
Banatul—TAC 2:1 (0:1) Barátságos mérkőzés.

Megnyilt!

LOUVRE

női divatkülönlegességek
áruháza, Piața Unirii 8. sz.

Hölgyeim!

Győzdjenek meg rendkívül olcsó árainkról!

1 m. tiszta selyem crepe de chine	790
1 m. mintázott selyem marocain ..	220
1 m. duplaszélés schottis szövet ..	79
1 m. gyapju flanel I a ..	165
1 m. francia flanel, 80 széles	69

Kabát, kosztüm és ruházóvetek, kelengyevásznak zephirek óriási választékban

Tekintsék meg kirakatainkat

Olcsó tűzifa
ölenként 1300 L. Fischer
Catelep, Piața Garii No 2. — Telefon 1300.
Az állomással szemben.

KÖZGAZDASÁG

Gabonamonopólium készül Ausztriában

Az osztrák kormány marhábehozatali monopólium tervével is foglalkozik

(Bécs, nov. 1. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A lapok értesülése szerint Ausztria meg akarja honosítani a gabonamonopóliumot. Thaler földmivvelésiügyi miniszter már Svájcba utazott, hogy ott a több év óta érvényben levő gabonamonopólium intézményét tanulmányozza. Hainrich köztársasági elnök rendkívül lelkesedik a tervért, amelyet a szociáldemokrata párt is támogat. A gabonamonopóliumra vonatkozó törvényjavaslat már előkészület alatt áll és a gabonamonopólium felé az első lépés az lesz, hogy mozgó gabona-vámkálával megóvják az osztrák termelőket az áreséstől, másrészt védelmi intézkedéseket foganatosítanak, hogy a fogyasztók se érezzék az árak hátrányos alakulását.

A törvényjavaslat hamarosan elkészül. A sajtó úgy tudja, hogy a kormány marhábehozatali monopólium tervével is foglalkozik. Ebben a kérdésben azonban még nem egyöntetű az illetékes körök álláspontja. Tény az, hogy az osztrák állattenyésztők panaszkodnak, hogy nagy káruk van abból, hogy a bécsi piacon szívesen vásárolják a jugoszláv, magyar és román marhát és az osztrák tenyésztők csak hiábán várják a piacokra vihették marháikat, ami által rengeteg kár éri őket. A kormány úgy akar segíteni a bajon, hogy elsősorban a bel-földi marhatermelvények szállítási tarifáját mérsékelje.

Jövő héten döntenek a telepések kártérítése ügyében. Bukarestből jelentik: A magyar telepéseknek megítélt kártérítési összeg szétosztását végző bizottság jövő hét elején tartja ülését a földmivvelésiügyi minisztériumban. Ezen az ülésen — előreláthatólag — végleg dönteni fognak a szétosztás kérdésében.

Külföldi pénzcsoportok képviselői érkeztek a fővárosba. Bukarestből jelentik: A napokban több külföldi pénzcsoport képviselői érkeztek a fővárosba, ahol különböző ipari vállalatokkal folytatnak tárgyalásokat kölcsönök ügyében és az iparvállalatok érdekeltségének külföldi plasztizációja érdekében.

Megkönnyítik a fa, só, hal és petróleum vasúti szállítását. Bukarestből jelentik: A kormány energikus rendszabályokat tervez életbeléptetni a só, hal, petróleum és fa vasúti szállításainak latenzivebbé tétele érdekében, mert beérkezett jelentések szerint a városok és a falvak ellátását veszély fenyegeti.

A Népszövetség elé viszik a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződés ügyét. Prágából jelentik: Politikai és gazdasági körökben arról beszélnek, hogy a magyar-csehszlovák gazdasági tárgyalás végleg holtpontra jutott. A csehszlovák kormány nem tesz engedelményeket a lisztexportban, sőt a magyar állatkivitelre is ki akarták terjesztetni a csehszlovák minimális vámok korlátjait. Ez azt jelentené, hogy Csehszlovákia felé teljesen megbénulna a magyar állatkivitel. A magyar gazdasági körökben Budapesten felmerült a gondolat, hogy az ügy elbírálását a Népszövetség elé vigyék.

A kolozsvári borskereskedők kollektív-szerződése. Az erdélyi kereskedelem — ellentétben a nyugati államok kereskedelmével — érhetetlen módon még mindig nagy averszióval viseltetik az alkalmazottakkal kötendő kol-

lektív-szerződésekkel szemben. Annál feltűnőbb, mert hiszen egy fejlettebb kereskedelemnek természetes velejárója az, hogy az alkalmazottak is szervezkednek és kollektív uton, egységes megállapodással igyekeznek harmonikus munkalehetőséget teremteni, amely végeredményben éppen egy előnye az a munkaadóknak, mint az alkalmazottaknak. A kolozsvári kereskedelemben eddig szintén nem volt meg-honosítva még a kollektív-szerződések rendszerre és csak elvétve egy-egy szakmában szabályozta a munkafeltételeket egységes megállapodás. Tavaly a borsszakmában kötötték ilyen megállapodást, ez azonban november elején lejárt. Mint értesülünk, máris tárgyalások indultak az új kollektív-szerződés megkötésére és ezzel egyidejűleg mozgalom indult meg a többi szakmákban is, a kollektív-szerződések rendszerének a bevezetésére. A borsszakmában az eddigi tárgyalások folyamán nem merültek fel súlyosabb természetű ellentétek és így a szerződés megújítása bizonyosnak látszik.

Erősen fokozódott a pénzhiány Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A csehszlovák nemzeti bank most tartotta rendes havi ülését. Az elmúlt időszakról szóló jelentés megállapítja, hogy az ipari piacon általában tovább tart a stagnáció, bár egyes ágakban a jobbrafordulás jelei észlelhetők. Lényegesen javult a helyzet az angol szén-sztrájk következtében a széniparban és ugyanebből az okból jobban van foglalkoztatva a vasipar is. A pénzpiacra tart az abnormális pénzhiány. Az állami papírok árfolyamának javulása megkönnyíti a kamtapiac helyzetét is. A jegybankkal szemben az igénylések rendkívül csekélyek. A cukorkampany s-m emelte az igényléseket, amiért a banktanács október 27-iki hatállyal jóváhagyta az igazgatóság indítványát, hogy félszázalékkal leszállítsa a leszámitelési kamatját és a lombardkamatját.

Tőzsde

Ünnepek miatt a külföldi tőzsdék közül csak Zürich jelentett árfolyamokat. Bár a legutóbbi kurzusával szemben 3 pontot veszített értékéből Zürichben és 193 ról ma 190-re esett, a belföldi piac változatlanul lankás és üzlettelen.

Devizák	Valutapiac 1926 November 1 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárás						
Zürich	3330-3410	—	—	—	3390	—	—	—	—
New-york ..	173-174	51856	51850/8	—	175	—	—	—	—
London	852-857	251437	25141/2	—	862	—	—	—	—
Páris	566-570	1635	1650	—	560	—	—	—	—
Milano	320-320	2205	2235	—	775	—	—	—	—
Prága	518-522	1535 1/2	1535 1/2	—	523	—	—	—	—
Budapest ..	400-405	7265	7265	—	2470	—	—	—	—
Belgrád	—	915	915	—	—	—	—	—	—
Bukarest ..	—	290	290	—	—	—	—	—	—
Varsó	—	57 1/2	57 1/2	—	—	—	—	—	—
Bécs	2470-2500	7330	7330	—	249	—	—	—	—
Berlin	4170-4190	12320	12320	—	4190	—	—	—	—

Száz lel árfolyama: Zürich 290, Páris —, Budapest —, Bécs —, Prága —

J. Triska
SZÁLLÍT
Jótállás mellett
elsőrangú
ZONCORAI
PIANINOT
ERAMOFONT
CLUJ
STR. SAQUINA 14

Select-mozgó
Közvetlenül még egy napig Hella Moja és Henry Stuart kiváló művészeket
Feledés országutja
gyönyörű tragédiában, mely végigvezet Spanyolország legszebb vidékein.
O. I. síter. Monopol Trans

Urania-mozgó
November 2-án
Nick a solfórkirály
Szenzációs kalandfilm. Főszerepben Carlo Aldini kiváló akrobata
Monopol Ulpia

Apollo-mozgó
*
Ádám és Éva
Szenzációs dráma, 7 felvonásban. Főszerepben Werner Kraus és Ruth Weigber.

Üzletáthelyezés!

Chic de Paris

(volt Lőrincz & Tóth)

női divatruháza átköltö-zött Főter 8. szám alól

Str. Nic. Jorga 3.

sz. alá (volt Jókai-u.) Generala palota

★
Az összes raktáron levő árukat rendkívül mélyen leszállított áron árussítjuk.

Wirth, Stölzhammer, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Lauerberger & Gloss, Partardt Luner
zongoragyárak képviselője
Gyári árak. Telefon 4-94
Sternberg J., - Oradea.

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióku let Str. Baritju 2., Str. Iulin Maniu 8. Cal. Moşilor 110. G yár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

Ön

ama páratlan kedvezmény révén, amelyet olvasóinknak nyújtunk, ezentul

ingyen olvashatja az Uj Keletet

mert visszakapja a pénzt, amit a lap vásárlására, előfizetésére kiad. Ezentul Ön az Uj Kelet minden számában egy öt lejről szóló szelvényt talál, amelyet a lap belsejében felsorolt kereskedők a náluk vásárolt áruk összegének tíz százaléka erejéig készpénzfizetés gyanánt fogadnak el. Ilyenformán Ön csakugyan

visszakapja a pénzt,

amit az Uj Kelet megvásárlására fordított, mert az ország legjobbnevű kereskedő cégeinél az Uj Kelet szelvényeivel fizetheti vásárlásait,

sőt ha előfizet

az Uj Keletre, ami Önnek havonta alig 100 lej kiadást jelent, ugy az Uj Kelet által adott szelvények révén, amelyek összege havonta 125-130 leire rug, valósággal

nyereségre tesz szert

Ezt a páratlan, szinte amerikai stílusú kedvezményt ama előnyös kapcsolatok révén juttathatjuk olvasóinknak, amely az Uj Kelet és az ország tekintélyes kereskedői között fennáll. — A lapunkban felsorolt kereskedőkkel történt kötelező megállapodásunk értelmében a szelvényeket csak a fizetés alkalmával, a pénztárnál kell átadni, ugy hogy Ön ezáltal ténylegesen visszakapja a szelvények ellenében pénzt, amit a lapért fizetett.

Tegyen egy kísérletet

és meg fog győződni róla, hogy e szelvényrendszer révén csakugyan ingyen jut hozzá Erdély legjobban szerkesztett és legmegbízhatóbb napilapjához.

A mai szelvényt lapunk 2-ik oldalán találja

Ha elsőrendű

vágott vagy ölfára

van szüksége, legolcsóbban azonnal házhoz szállítva, feltétlen szólítsa fel a

10 számú telefoni.

Első Román Fagyapolygár és Faipari Rt.
Ezelőtt GRÜN faterlep

Telefon 10 sz. Telefon 10 sz.

Az Uj Kelet szelvénybevaltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, olymódon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fűszerkereskedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevaltó helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

Nagynyeddi szelvénybevaltó

Női, férfi divat
Hartmann Emanuel női és férfi divat különlegességek, harisnyák és rövidárúk legolcsóbb beszerzési helye.
Berkovits Béla (Piata Reg. Ferdinand 3.) Raglánok, férfi, fiu és gyermeköltönyök, szövetek és férfi divatcikk arúháza.

Fűszer, csemege (5%)

Izrael Testvérek mindennemű fűszer és gyarmatáru legolcsóbb beszerzési forrása
Fenichel Lázár fűszer, csemege gyarmatáru és likőrök legolcsóbb bevásárlási helye

Kolozsvári szelvénybevaltó helyek

Női divat
Gólya Áruház (Regele Ferdinand 11) Női divatcikkben a legolcsóbb bevásárlási forrás
Heller és Molnár (Reg Ferdinand 5) Női kelme-különlegességek és divatcikk nagy raktára
Szabó Jenő (Reg Ferdinand 5) Angol és francia őszi divat különlegességek állandó nagyválasztékban raktáron

Uri divat

Sándor Ágoston Utóda (Unió-ut 2) Uridivat-különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása
Kalapkirály (Főtér 24) Uridivat-különlegességek minden árban. Világmarkák egyedárusítása

Férfiruha

Neumann M. (Főtér 14) Raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák nagyáruháza
Katz és Mendel (Főtér 10) Mindenfajta divatos öltönyök, őszi és téli kabátok állandóan raktáron

Cipő

Farkas Ignác (Renner Palota). E cégnél kaphatja a legjobb cipőket.

Szövöttáru, harisnya

Helios (Főtér 7) Kötött kabátok, mellények, puloverek, harisnyák, keztyűk arúháza (Szabott árak)
Blatt (Főtér 13) Kár minden kísérletét, mert köz tudomásu, hogy Blatt harisnyái a legjobbak
Sipos Jenő (Reg. Ferdinand 8) Harisnyát, rövidárut és női kézimunkát a legolcsóbban árusít

Illatszert

Rózsa-Royal drogeria (Főtér 26). Illatszerek, vegyszerek, gyógyszerek, gyógyárúk és betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása, nagyban és kicsinyben.

D'or illatszertár (Főtér 6). Legfinomabb parfümök, bőrüdikülők a legolcsóbb napiáron vásárolhatók

Diana illatszertár (Posta mellett) Kölni vizek, illatszerek és díszműárúk különleges arúháza

Bazár

Párisi Áruház (Reg Ferdinand 12) Férfi és női divat cikkek, játékarúk, gyermekkocsik, bórdíszműárúk és cipőkülönlegességek nagyraktára

Üveg

Fischer üvegüzlet (Reg Ferdinand 6) Ebédő-készletek, teás és kávécsészék, üvegtészletek, lámpaárúk és konyhafelszerelések nagyraktára Képerkeretezés
Ausiänder Rudolf (Uránia-palota mellett) Vizes, boros és étkezőkészletek, uborka és befőttös üveges Épületüvegezés és képerkeretezés

Ékszer, óra

Fenyő és Braunfeld, kir udv szállító (Főtér 15) Elsőrendű ékszerek, precíz órák és dísztárgyak legolcsóbb beszerzési forrása

Dunky és Beer (Főtér 29) Mindennemű ékszer- és órákülönlegességek nagy választékban állandóan raktáron

Könyv, papír

Friedmann könyv- és zeneműkereskedés (Főtér 26) Az összes könyv és zeneműkereskedés állandóan a legolcsóbb árban kaphatók

Safruth [Piata Mihai Viteazul 39] Zsidó könyvkereskedés. Iskolaszerek és irodai felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása

Fűszer, csemege, cukorka (5%)

Spéter Mózes (Széchenyi-tér 12) Mindenfajta fűszer és gyarmatáru legolcsóbb beszerzési forrása

„Maximilian” (Unió-u 26) Fűszer, csemege, gyarmat és italárúk a legolcsóbb napiáron
Színházi cukorkákat a „Tell” Bonboneriában vásároljunk, Str. Memorandului (Unió-ut) 12.

Fendrich Adolf fűszer, gyarmat és csemegeárúk nagy raktára Str Motilor (Monostori-ut) 36 Mentőállomás szomben

Beer Lipót [Reg. Ferd. 65.] fűszer és gyarmatáru kereskedése

Dévai szelvénybevaltó helyek

Női és férfi divat

Hirsch Testvérek a megye legrégebb és legnagyobb női és férfi divat arúháza [szabott árak]

Gál Béla üveg porcellán és lámpa üzlet, a „Carmen” garino lámpa romániai egyedárusítója,

Hölgyek

figyelmébe!

A szépség és elegancia

egyetlen titka a kozmetikai cikkeknek praktikus kiválasztása és célzerű használatában rejlik. A világhírné dr. Czartorycki-féle kozmetikai szerek a legmegbízhatóbb orvosi készítmények.

„Derce” depilatoire

női karok és lábak szörtelenítésére a legmegbízhatóbb szer. Egyszeri használat örökre megszabadít a kellemetlen szőröktől

„Derce” 2-ös krém

eltünteti a pattanásokat és pórszenéseket, a száraz feszült arcot napok alatt üdév és hánvassá teszi.

„Derce” mosdópor

lúgmentes készítmény, puhítja az arcot és selymessé teszi a bőrfelületet.

„Derce” puder

nem nehéz, nem tapadó fempuder, hanem a legkomolyabb készítmény, mely minden külföldi márkával felveszi a versenyt.

Ke fogadjon el mást, csak dr. Czartorycki-féle

„Derce”

Készítményeket!

Rózsa „Royal”-drogeria

Cluj — Főtér.

Kaphatók:

Ke ozsvárt: „Diana” illatszertárban. Lux női fodrászszalonban és Károlyi férfi és női fodrászüzletben.

Nagybányán: dr. Weiszné illatszertárban.
Nagyváradon: Sternberg Kelen kozmetikai szalonjában.

Tordán: Transylvánia illatszertárban és minden jobb drogeriában, illatszertárban.

Kérjen prospektust a főlerakattól.

Brassói szelvénybevaltó helyek

Női divat
Ascher Testvérek (Str Portii 5) Női divatcikkben legolcsóbb bevásárlási forrás

Férfi divat
W. & G. Schull (Str Principele Carol 9) Férfidivat-különlegességek és szabóság
Lévay Sándor és Társa [Cerna-u. 7.] Férfi, női és gyermekruházati cikkek részletáruháza.

Kötött áru, harisnya
M Blatt (Str Portii 38) Harisnya kötött-szövött áru gyári lerakata
N A Binder (Str Portii 15) Speciális férfi ingek, nyakkendők, férfi és női harisnyák a legszolidabb árban

Konfekció
Fenyvesi & Sámuel (Len-sor 31-33) Őszi, téli és tavaszi nőruha különlegességek — Szabott árak

Könyv, papír
Benkő Ignác (Str Portii 52) Az összes könyv- és zeneműjónságok kaphatók. Papírárúkban a legolcsóbb beszerzési forrás

Óra, ékszer
Fähnrich Béla (Str Portii 34) Óra, ékszer, ezüst és alpakka dísztárgyak, valamint optikai cikkek kaphatók

Fűszer, csemege (5%)
Gáll Albert (Str Portii 68) Telefon 3-15) Fűszer, csemege és gyarmatáru kereskedés

Illatszertár
Salamon-gyógyszertár [Kapu-utca 51.] Parfümök, kölnivizek, puderek, arckrémek és összes kozmetikai cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Nagyszabeni szelvénybevaltó helyek

Konfekció
J. H. Rosenthal [Regina Maria 11] Női és férfi konfekcióban a legolcsóbb beszerzési forrás. — Szolid kiszolgálás

Szövet
Simon Testvérek [Piata Reg Ferdinand 8] Bel és külföldi szövetek dus választékban állandóan raktáron

Női és férfi divat
I. Grünberger Str [Str Elisabeta 17] Rőtös áru, női és férfi divatcikk, harisnyák legolcsóbb beszerzési forrása

